

Fastigheten Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige

– en avgiftsstudie för år 2007

FÖRORD

Värme, varmvatten, vatten och avlopp, el och renhållning tillhör de nödvändiga nyttigheterna i alla bostadshus. Sättet som de produceras på inverkar på de boendes komfort och på miljön i stort. Vidare utgör kostnaden för dem i genomsnitt drygt en tredjedel av den totala boendekostnaden för flerbostadshus. Den sammanlagda kostnaden för dessa nyttigheter uppgår uppskattningsvis till mellan 40 och 50 miljarder kronor varje år för hus som upplåts med hyresrätt och bostadsrätt. Inte minst kostnaderna gör att dessa frågor är viktiga för alla fastighetsägare, bostadsrättshavare och hyresgäster. Också det faktum att många av verksamheterna bedrivs i kommunala eller enskilda monopol innebär att de behöver granskas inte minst med avseende på priserna.

Sedan tolv år tillbaka utger årligen Avgiftsgruppen, med representanter HSB Riksförbund, Hyresgästföreningen Riksförbundet, Riksbyggen, SABO och Fastighetsägarna Sverige, rapporten "Fastigheten Nils Holgerssons underbara resa genom Sverige". I denna redovisas fakta bland annat om de prisskillnader som finns mellan olika kommuner.

Svenskt Vatten, Avfall Sverige, Energimyndigheten och Svensk Fjärrvärme har bidragit med faktauppgifter till rapporten. Samarbetet med branschorganisationerna har fungerat väl och har varit till stor fördel för att på ett smidigt sätt skaffa fram korrekta fakta. Samarbetet har också bidragit till en nära nog 100%-ig svarsfrekvens beträffande de flesta priserna. EKAN Gruppen i Jönköping har liksom tidigare år ansvarat för faktainsamling, kvalitetssäkring, rapportskrivning och analys.

Också i årets rapport kan konstateras att det är anmärkningsvärt stora prisskillnader mellan leverantörerna. Avgiftsgruppen hoppas därför att rapporten ska bidra till att skapa debatt på det lokala planet, vilket förhoppningsvis ska leda till sänkta priser för kunderna.

Avgiftsgruppen vill framföra ett stort tack till berörda branschorganisationer och myndigheter för gott samarbete och till EKAN Gruppen för ett väl utfört arbete med årets rapport.

Stockholm i september 2007

Avgiftsgruppen

Innehållsförteckning

FÖRORD	2
1 SAMMANFATTNING.....	4
1.1 FÖRUTSÄTTNINGAR	4
1.2 ATT JÄMFÖRA TAXOR OCH AVGIFTER	4
1.3 RESULTAT	5
2. AVFALL	9
2.1 FASTIGHETENS FÖRUTSÄTTNING	10
2.2 FRAMTIDA KRAV INOM AVFALLSOMRÅDET	11
3. VATTEN OCH AVLOPP	12
4. EL.....	14
4.1 ÅRETS PRISREDOVISNING	14
4.1.1 Elpriser (konkurrensutsatt del).....	14
4.1.2 Nätavgifter	16
4.1.3 Sammanlagda elkostnader inklusive skatter	17
4.2 ANALYSER OCH KOMMENTARER.....	20
4.2.1 Elprisutvecklingen	20
4.2.2 Elnät	21
4.2.3. Elnätsverksamheten i landets tio största kommuner	21
4.2.5. Totala elkostnaden mellan år 2002 - 2007	22
5. FJÄRRVÄRME.....	24
6. ALTERNATIV TILL UPPVÄRMNING MED FJÄRRVÄRME	29
7. TOTALKOSTNAD	31
7.1 KOMMUNER MED ETT INNEVÅNARANTAL ÖVER 35.000	33
7.2 KOMMUNER MED ETT INNEVÅNARANTAL MELLAN 15.000 TILL 35.000.....	34
7.3 KOMMUNER MED ETT INNEVÅNARANTAL UNDER 15.000	35

Bilaga 1 och 2 finns i Excel-format med filnamn "NH2007bilaga1o2.xls".

Omslag

Foto: Roine Magnusson

Illustration: Hans Thoursie

Form: Central

1 SAMMANFATTNING

1.1 Förutsättningar

Såsom metod för undersökningen har valts att "förflytta" en bostadsfastighet genom landet och jämföra kostnader för sophämtning, vatten och avlopp, el och uppvärmning. När det gäller uppvärmning har kostnader för fjärrvärme använts i de kommuner där fjärrvärmen är det dominerande uppvärmningsalternativet. I övriga kommuner redovisas en kostnad för alternativ uppvärmning enligt beskrivning i kapitel 6 "Alternativ till uppvärmning med fjärrvärme".

Förutsättningar för fastigheten:

Area	1 000 kvm
Antal lägenheter	15
Årsförbrukning	
Elenergi	
- Fastighetsel (35A)	15 000 kWh
- Hushållsel (16A)	34 500 kWh
Fjärrvärme	
- Energibehov	193 000 kWh
- Flöde	3 860 m ³
Olja	25 m ³
Avfall	3 st 370 liters kärl/vecka
Vatten och avlopp	2 000 m ³

Tidigare genomförda undersökningar har visat på en relativt liten skillnad i kronor per kvadratmeter mellan den relativt lilla flerbostadshusfastigheten i den undersökningen och större fastigheter, varför vi har valt att endast studera en fastighet. Målet för undersökningen har varit att få in uppgifter för samtliga kommuner i Sverige. Detta har uppnåtts till 100%.

Uppgifterna kommer från respektive kommuns tekniska kontor eller motsvarande för avfall och VA-taxor samt från energi- eller elföretag för fjärrvärme och elpriser. Enbart förbrukningsavgifter har beräknats. Kostnadsuppgifter för alternativet till fjärrvärme (biobränslepelletspanna och bergvärme-pump) har hämtats från Energimarknadsinspektionen (tidigare del av Energimyndigheten). Uppgifter om befolkning, skatter mm har hämtats från SCB:s statistik. Alla nyttigheter utom VA-verksamheten finansierar verksamheten fullt ut genom taxeintäkter. För VA-kostnaderna har tidigare uppgifter beträffande hur stor andel som är avgiftsfinansierad samlats in av Svenskt Vatten. Detta görs inte längre, varför inte heller vår rapport innehåller sådana uppgifter.

1.2 Att jämföra taxor och avgifter

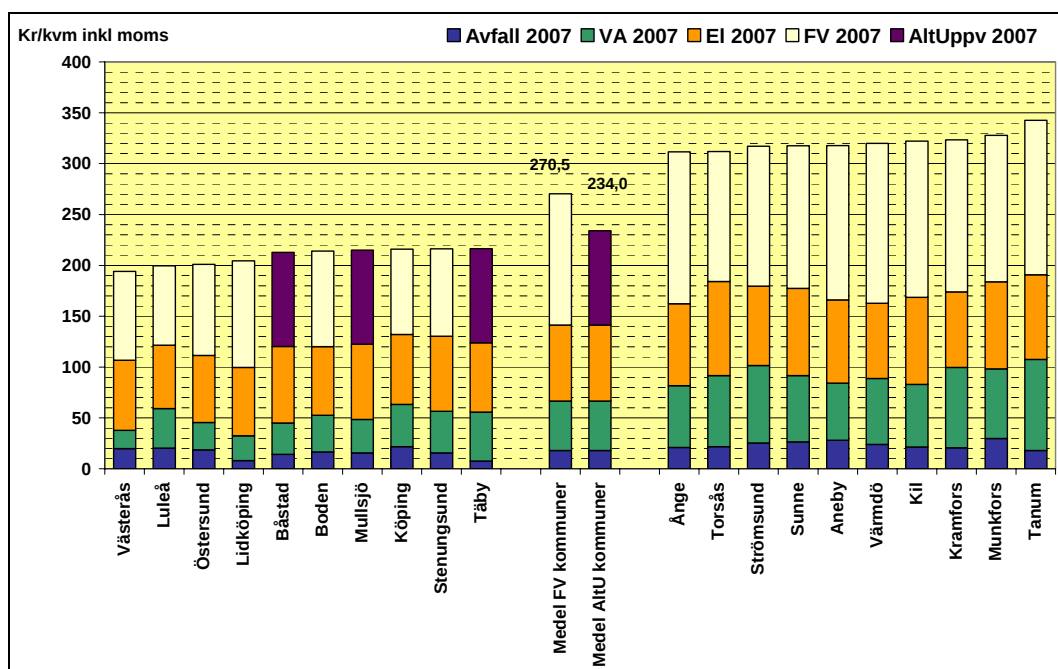
Erfarenheter från tidigare undersökningar visar att det är möjligt att jämföra taxor även om förutsättningarna skiftar. Den nyttighet som är svårast att passa in i en mall är avfallshanteringen, men det är också den som står för den minsta kostnadsandelen. I anslutning till redovisningen av varje nyttighet finns kommentarer om hur avgifterna har beräknats och vilka osäkerheter som finns i bestämningen av priset.

1.3 Resultat

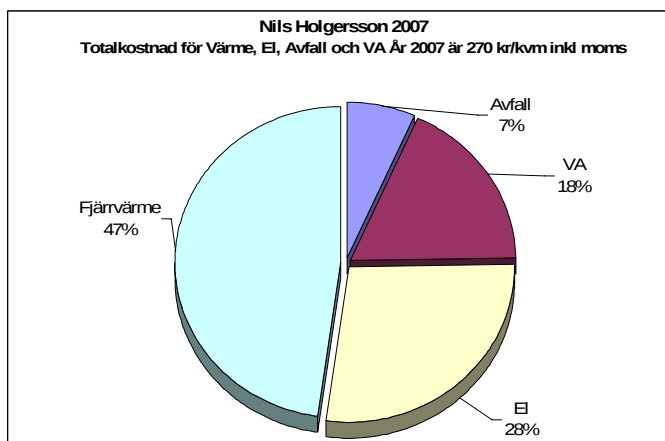
Västerås är den kommun som har den lägsta totala kostnaden för de studerade nyttigheterna (194 kr/kvm inkl moms) medan Tanums kommun har den högsta kostnaden (343 kr/kvm inkl moms). Försörjningen av värme, el, avfall och VA för den undersökta fastigheten är således 76% högre i Tanum jämfört med Västerås. I absoluta tal så har skillnaden ökat mellan kommunerna med lägsta respektive högsta kostnaden under de senaste fyra åren.

Det är stora skillnader i taxenivåer mellan kommunerna. Störst spridning finner man bland avfalls- och VA- taxorna. Den största utgiftsposten gäller uppvärmningen där kostnaden för fjärrvärmen varierar mellan 78 och 157 kr/kvm inkl moms. Uppvärmningskostnaderna i kommunerna utan fjärrvärme baseras på medelvärden av pellets - och värmepumpbaserad uppvärmning, 92 kr/kvm inkl moms (90 kr/kvm år 2006).

Figur 1 Kommuner med högst och lägst totalkostnad

Variationerna för exempelvis sophämtningen beror i många fall på hur tätt befolkad kommunen är och om den har stor andel fritidsboende. För VA-verken är kapitalkostnaden dominerande och beräkningsmetodik för kapitalkostnaden tillsammans med kundtätheten ger direkt utslag i kostnaderna för verksamheten. Fjärrvärmen är dyrast på de orter där man investerat i nya, mindre värmeverk och de lägsta fjärrvärmekostnaderna uppvisar orter med sedan länge etablerad fjärrvärmeverksamhet. Detta är dock en sanning med modifikation. I många fall är det faktiskt i kommuner, med sedan länge etablerad fjärrvärmeverksamhet, som man har höjt fjärrvärmepriset mest och man ligger på en nivå klart motsvarande de högsta i Sverige.

Figur 2 De studerade nyttigheternas andel av den totala kostnaden (medeltal) för 2007 års studie.

I figur 2 redovisas hur de olika nyttigheterna fördelar sig för en medelkommun. Knappt hälften av kostnaden (47%) är relaterad till värme medan än drygt 1/4-del (28%) avser el (ca 9% är fastighetsel och 20%-enheter är de boendes elkostnad). Resterande knappa 1/4-del utgörs till knappt 1/3-del av kostnad för avfallshantering och till drygt 2/3-delar av VA-kostnad.

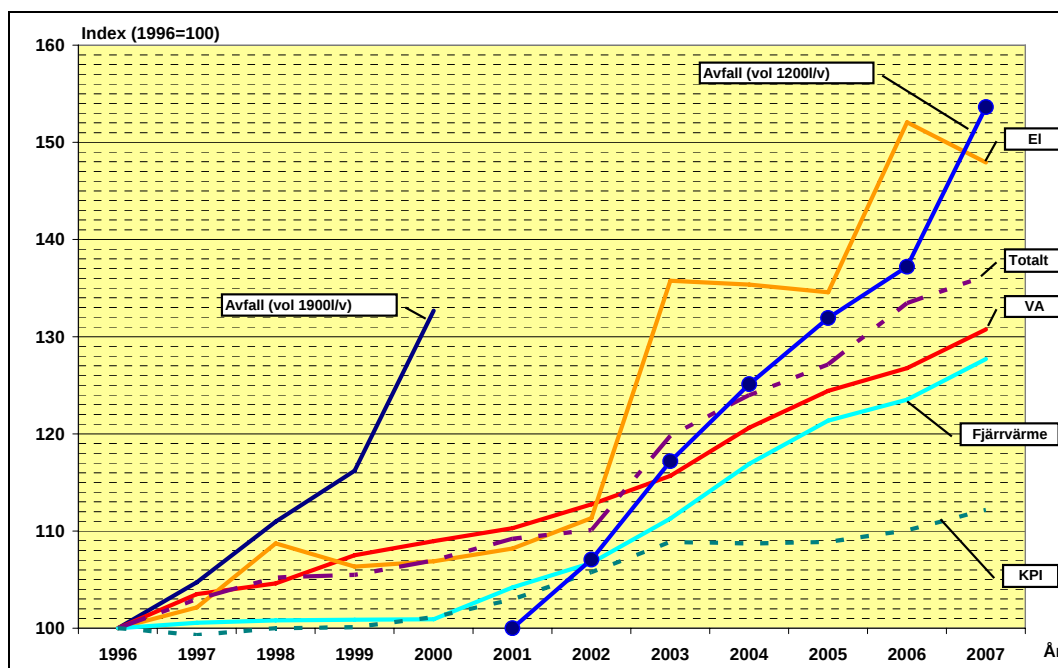
En låg totaltkostnad för alla nyttigheter är oftast förknippad med en låg fjärrvärmekostnad. En annan viktig iakttagelse är

skillnaden i totaltkostnad mellan staden och glesbygden. Skillnaden i medelvärden i kommunklasser efter innevånarantal för fjärrvärmda kommuner kan uppgå till närmare 40 kr/kvm. Denna skillnad har visat sig öka de senare åren.

Jämförelse mellan olika taxor kan aldrig bli helt rättvis. Förhoppningsvis kan undersökningar av den här typen ändå fungera som ett lokalt diskussionsunderlag. Skillnader i årliga driftkostnader mellan olika uppvärmningsformer utgör ett viktigt beslutsunderlag för att övergå till en annan uppvärmningsform. Det som avgör valet är dock nästan alltid investerarens bedömning av hur investeringen ska förräntas. Andra viktiga bedömningsfaktorer för en fastighetsägare är miljöegenskaper, bekvämlighet och utrymmeskrav.

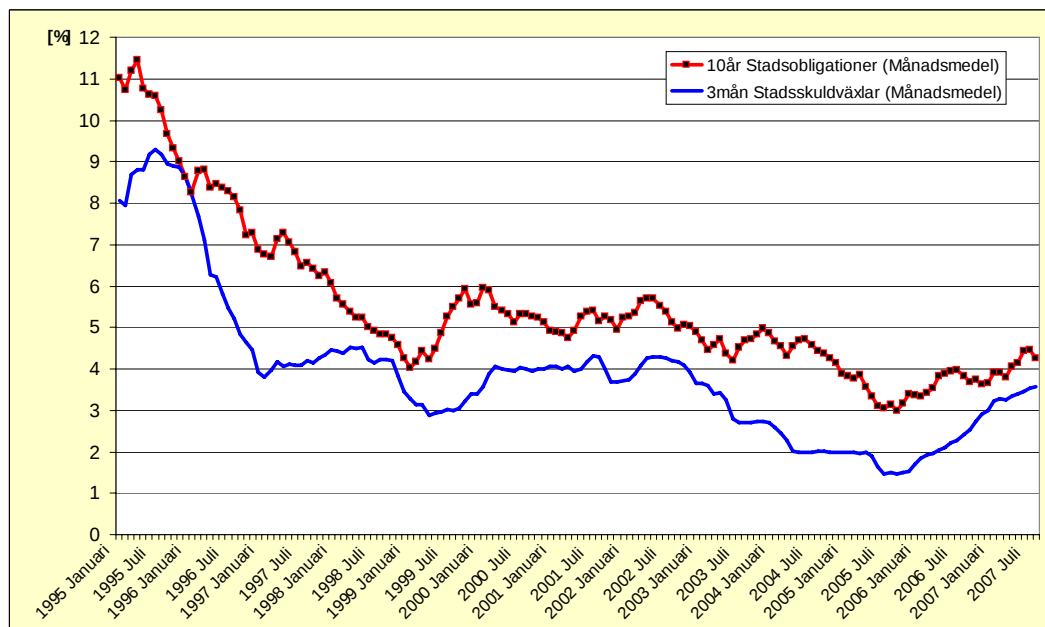
Nyttighet	2006 kr/kvm	2007 kr/kvm	Förändring	Kommentar
				<i>Alla uppgifter inkl moms</i>
Avfall	16,0	18,1	+12,8%	Höjningen mellan 2005 och 2006 var +3,1%.
VA	47,1	48,6	+3,1%	Förändringen mellan åren 2005 och 2006 var +1,8%
El (total)	77,0	74,9	-2,7%	+ 13,0 % mellan 2005 och 2006
Varav elnät	26,2	26,7	+1,9%	+ 0,5 % mellan 2005 och 2006
Varav elhandel	50,8	48,2	-5,1%	+ 20,7 % mellan 2005 och 2006. Elhandel (redovisat som tillsvidareavtal av medel - värde för landets tio största leverantörer) ingår statliga punktskatter och elcertifikatavgift.
Fjärrvärme	125,7	129,0	+2,8%	+2,4% mellan 2005 och 2006.
Alternativ uppvärmning	89,6	92,5	+3,2%	Uppgifterna är hämtade från Energimarknads- inspektionen/ Energimyndighetens årliga "Värme i Sverige"-rapporter. +4,2% mellan 2005 och 2006.
KPI	282,9	288,3	+1,9%	Avser marsvärden av KPI (+1,1% mellan 2005 och 2006)

I det följande diagrammet visas utvecklingen för de undersökta nyttigheterna och för konsumentprisindex (KPI) mellan åren 1996 och 2007.

Figur 3 Utvecklingen av undersökta nyttigheter och KPI

Förutom den stabila generella prisutvecklingen speglad av KPI bör noteras att vi allt jämt har historiskt låga räntenivåer, vilket borde ha stor betydelse för kapitaltunga verksamheter som befinner sig i ett förvaltningsskede. I figuren nedan redovisas utvecklingen av den korta och långa räntan över den studerade tidsperioden 1996-2007. Den korta räntan är fortsatt på en låg nivå men har under det senaste året justerats uppåt. Den långa räntan är dock fortsatt stabil.

Figur 4 Utveckling av kort och lång ränta (källa: Sveriges Riksbank)

Det borde således finnas gynnsamma objektiva förutsättningar för en nedåtgående pristrend för de undersökta nyttigheterna. Det är därför inte tillfredsställande att konstatera att prisnivå för t ex VA fortfarande ökar. Ökningstakten för VA, avfall och fjärrvärme ser ut att hålla i sig. Priserna för VA, avfall och elnät är nationellt skapade och nationellt påverkbara, inte minst genom det dominerande inslaget av kommunala huvudmän. Det visar sig i årets undersökning att ökningstakten fortfarande ligger klart över KPI för i synnerhet avfall (hela 12,8%). Elpriserna har i sin helhet sjunkit något efter föregående års chockhöjning (det totala elpriset påverkas kraftigt av förändringar i elhandelspriset men är även beroende av prisförändringar avseende skatter, elcertifikat och utsläppsrätter). Elnätspriset är den enda nyttighet som ökat mindre än inflationen.

Fjärrvärmens relation till alternativa uppvärmningsformer indikerar en fortsatt prispress på fjärrvärmens. Fjärrvärmens ökar något mindre än uppvärmningsalternativen men är fortfarande en dyrare uppvärmningsform i 75% av landets kommuner som har fjärrvärme. Jämförelsen baseras på uppgifter från Energimarknadsinspektionen och jämför fjärrvärmens årliga kostnader (exkl kapitalkostnader) med ett medelvärde av kostnaden för uppvärmning med alternativa tekniker i form av bergvärmepump och pelletseldning. I det senare fallet har även de årliga kapitalkostnaderna tagits med i jämförelsen. Det är angeläget att priset för fjärrvärme ökar i konkurrenskraft då det i många fall erbjuder stora mervärden ur ett samhällsperspektiv avseende t ex miljö.

Sammantaget anser Avgiftsgruppen fortfarande att det behövs en betydligt mer ingående debatt och analys över hur man åstadkommer effektivitet för dessa studerade branscher. Detta gäller inte minst förhållandena inom fjärrvärmeområdet.

2. AVFALL

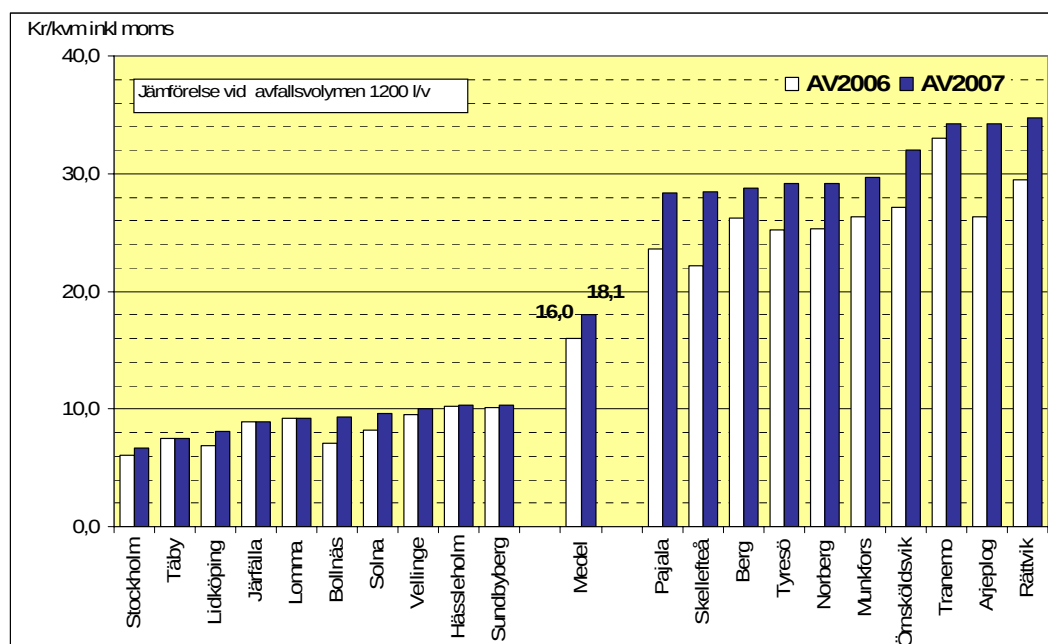
Tidigare års redovisningar av kostnaden för att ta hand om avfall har visat på kraftiga variationer mellan kommunerna. Detta är fallet även för 2007 års redovisning. Variationen för avfallskostnaden är fortfarande större än för övriga studerade kostnadsslag. Kommunernas olika lösningar varierar mycket varför det är svårt att få en entydig och enkel redovisning. De flesta kommuner har infört kärthantering och allt fler kommuner jämfört med tidigare undersökning delar upp avfallet i en

Figur 5 Avfallstrend (källa: Svensk

Avfallshantering 2007; Avfall Sverige)

Kommunerna/renhållningsverken har börjat med rutiner för att ta hand om sorterat och miljöfarligt avfall som elektronikskrot och liknande med ökade kostnader som följd. Kommunernas olika sätt att hantera den nya situationen avspeglas i taxorna som ofta ändras kraftigt antingen uppåt eller nedåt. Allt avfall samlas ej heller in vid källan utan fordrar i hög grad hushållens eller fastighetsägarens medverkan.

Figur 6 Kommuner med högsta och lägsta avfallskostnader

Diagrammet ovan visar kommuner med lägst och högst avfallskostnader samt medel för undersökningen vilket var 16,0 kr/kvm år 2006 och 18,1 kr/kvm år 2007. Förändringen i årets undersökning är mycket stor. Den är nästan 13% mellan åren jämfört med drygt 3% vid föregående undersökning. En viktig anledning till prisökningen, som också registrerats av Villägarnas studie avseende småhus, är den nyligen införda förbränningsskatten som inneburit en höjning av mot-tagningsavgifterna för hushållsavfall. Av diagrammet kan utläsas att de som har höjt har höjt rejält och återfinns till höger i figur 6 ovan.

En annan faktor som påverkar avfallskostnaden är hur fördelningen av kostnaderna för insamling av avfall som tillhör producentansvaret sker. Studier som gjorts, på uppdrag av flertalet av aktörerna inom Avgiftsgruppen och Avfall Sverige, visar att de boende i hög utsträckning belastas med även med dessa kostnader. Hur och om de påverkar de olika kommunernas avfallstaxa ser sannolikt väldigt olika ut. Ingen bedömning av detta har gjorts i studien.

Det är allt jämt ca 25% av kommunerna som har lämnat uppgifter om alternativ kostnad vilket oftast varit relaterat till mindre insamlad volym. Några enstaka kommuner har endast lämnat uppgifter om alternativa kostnader och volymer. Dessa kommuner finns redovisade med sina alternativa kostnader i redovisningen ovan. Deras insamlade avfallsvolym (medelvärde) är drygt 2/3-delar av den efterfrågade. I Bilaga 2 redovisas även den alternativa kostnaden som kommunerna redovisat.

2.1 Fastighetens förutsättning

För fastigheten i undersökningen gäller följande:

- o En fastighet med 15 lägenheter, 1000 kvm boyta och motsvarande 5 st 240 liters säckar (för kärl: 3 st 370 liters kärl eller 2 st 660 liters kärl) med hämtning en gång i veckan.
- o Hämtningspoäng mellan 30-50, hämtavstånd 9 m. Inga trappor /dörrar i hämtningsväg.
- o Kärlhyra och grovsophämtning skall ingå i avgiften.
- o Ingen komprimering.
- o Kommuner med uppdelning av avfall i brännbart och organiskt har själva redovisat uppdelningen. Det som använts som "normal"-uppdelning vid beräkning är ca 1000 liter brännbart och resterande komposterbart, d v s ca 200 liter.

I de flesta kommuner finns något taxealternativ som stämmer överens med de givna förutsättningar. För de kommuner som har 14-dagarshämtning räknas med dubbla säck- eller kärlmängden, 6 st 370-literskärl eller 10 st 240 liters säckar. Vid avgift i kr/kg har fastighetens avfallsvikt varit normerad till ca 4987 kg/år. Underlaget för beräkning av avfallsvikten är hämtad från plockanalyser som genomförts av REFORSK.

Allt fler kommuner tillämpar källsortering med uppdelning i vått och torrt avfall och/eller någon form av kompostering. För att jämföra sådana taxor krävs nya och betydligt mer detaljerade antaganden för att jämföra fastighetens kostnader. I praktiken är detta mycket svårt då kommunerna har så totalt skilda taxekonstruktioner och insamlingsmetoder. En komponent som det visat sig svårt att i praktiken få med i kostnadsbeskrivningen är grovsophämtningen, då den hos många kommuner inte längre erbjuds. Detta visa också svårigheten att få med de olika servicenivåer som faktiskt erbjuds fastighetsägaren beroende på vilken kommun som studeras.

2.2 Framtida krav inom avfallsområdet

Det övergripande målet med avfallshanteringen är att uppfylla miljömålen som syftar till god hälsa och miljö samt resurshushållning. Målet för avfallshanteringen konkretiseras i de nationella miljömålen och innebär dels en strävan att minska avfallsmängden (i synnerhet den deponerade mängden) och dels minska avfallets innehåll av hälso- och miljöfarliga ämnen.

För att åstadkomma detta har ett antal styrmedel beslutats:

2006

- o Energiskatt på hushållsavfall till förbränning genom energibeskattningen, 1 juli.
- o Skatt på avfall till deponering höjs till 435 kr/ton.
- o Nya föreskrifter om krav för mottagning av avfall vid anläggningar för deponering, samt föreskrifter om innehåll i en kommunal avfallsplan.
- o Ny EG-förordning 1013/2006 om transport av avfall träder i kraft.

2007

- o Vägledning till begreppet hushållsavfall från Naturvårdsverket
- o Införande av utvidgat miljöansvar för verksamhetsutövaren och utökad lagstiftning om miljöbrott.
- o Kommunernas möjlighet att ta frivilligt ansvar för annat avfall än hushållsavfall upphör 1 juli.
- o Ny förordning om miljöfarlig verksamhet och hälsoskydd med nya tillstånd- och anmälningsnivåer i bilagan.
- o Ny lagstiftning om offentlig upphandling.

2008

- o Samtliga aktiva deponier ska följa förordning och föreskrift om deponering av avfall.
- o Ny förordning om batterier träder i kraft senast 28 september.
- o 2009
- o Nytt ramdirektiv om avfall från Europeiska gemenskapen, tidigaste genomförande i Sverige.

2010

- o Nationellt mål att 35 procent av matavfall från hushåll, restauranger, storkök och butiker ska till biologisk återvinning.
- o Nationellt mål att minst 50 procent av hushållsavfallet ska återvinnas genom materialåtervinning, inklusive biologisk behandling.
- o Nationellt mål att allt lämpligt matavfall och därmed jämförligt avfall från livsmedelsindustrier med mera återvinnas genom biologisk behandling.

2015

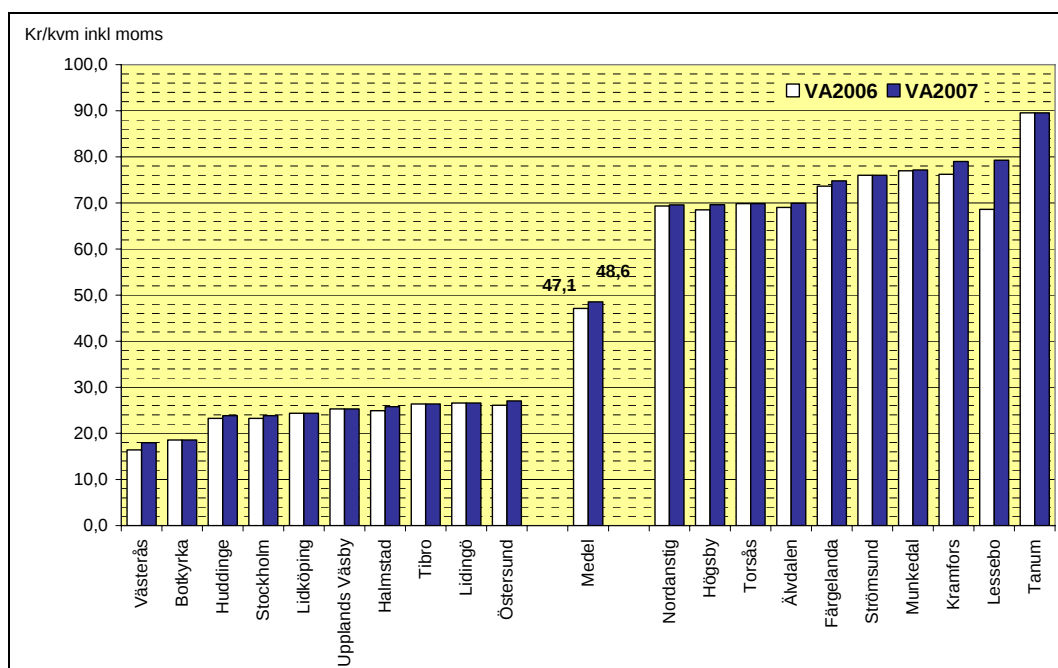
- o Nationellt mål att minst 60 av fosforföroreningarna i avlopp ska återföras till produktiv mark, varav minst hälften bör återföras till åkermark.

3. VATTEN OCH AVLOPP

Taxorna för vatten och avlopp förändras inte i sin uppbyggnad på samma sätt som avfallstaxorna. VA-systemet är inte lika lätt att förändra och ger en stabilare struktur.

Taxornas konstruktion skiljer sig något från kommun till kommun. I stort sett alla kommuner har en fast avgift och en avgift per kubikmeter förbrukat vatten. Till detta kommer i en del fall lägenhetsavgift och/eller mätaravgift. En del kommuner har en dominerande fast del medan de flesta har en låg fast del och en hög rörlig avgift. Vissa kommuner tar också ut en avgift baserad på tomtarea.

Figur 7 Kommuner med högsta och lägsta VA-taxa

Diagrammet ovan visar kommuner med lägst och högst VA- taxor samt medel för undersökningen vilket var 47,1 kr/kvm år 2006 och 48,6 kr/kvm år 2007. I bilaga 1 finns samtliga uppgifter redovisade.

Medelvärde har stigit med 3,1 % mellan åren 2006 och 2007. Ökningen är mindre än föregående år (1,8% mellan 2005 och 2006). Större städer har högre kundtätthet och får därmed lättare att hålla nere sina taxor. De kommuner som ligger i topp har som regel lägenhetsavgifter i taxan. VA-avgiften har i många fall en indexkoppling. Denna fråga ställs inte i denna undersökning men framgår av Svenskt Vattens egen statistik för småhus. Det visar sig att ca 1/4-del av landets kommuner har en indexreglerad bruksavgift. I diagrammet ovan har ingen hänsyn tagits till hur stor del av kostnaden som finansieras genom skatter respektive avgifter.

Ingen hänsyn har heller tagits till anläggningsavgifterna. VA-verksamheten är avgiftsfinansierad i olika hög grad. Av redovisningen från 2002 kan konstateras att ca 100 kommuner i olika grad också finansierar sin VA-verksamhet via den kommunala skatten. För 14% (ca 40 kommuner) är finansieringen över skattesedeln mer än 10%. Större kommuner har ofta 100% kostnadstäckning. Tendensen har varit att minska skattefinansieringen. Det vore emellertid intressant att återuppta denna analys

Detta påverkar naturligtvis jämförelsen mellan kommunernas taxa. Ingen justering har emellertid gjorts.

Räknat för samma vattenvolymer så har höjningen av den genomsnittliga VA-kostnaden ökat något mer än konsumentindex mellan åren 2006 till 2007. Samtidigt visar förbrukningsstatistik över vattenåtgång att vattenkonsumtionen minskat över åren, vilket även för med sig minskade absoluta kostnader för VA.

Den kommunala vattentjänstbranschen är ett naturligt monopol som inte har avreglerats, i motsats till t ex elbranschen. Enligt lagstiftningen måste VA-verksamheterna bedrivas utifrån självkostnadspris.

4. EL

Även i 2007 års studie har vi valt att först redovisa resultaten av årets priser oftast satta i relation till resultaten från föregående år. Därefter följer ett avsnitt, som kallas "Analyser och kommentarer", där det finns överväganden om andra parametrar såsom ägande etc. och som delvis kan ses som en uppföljning av förra årets jubileumsrapport.

4.1 Årets prisredovisning

Eftersom undersökningen avser ett flerbostadshus har den dominerande tätortsdistributören valts då flera nätföretag förekommer. Fastighetens elförbrukning delas upp i fastighetsel och hushållsel. Elföretagens mest förmånliga tariffer, vilket oftast är en s.k. enkeltariff, har använts. Förbrukningar och övriga förutsättningar framgår av avsnittet "Förutsättningar" ovan.

I det följande redovisar vi både elpriser för de tio största elhandelsföretagen och nätavgifter för samtliga kommuner och därmed förknippade nätföretag. Den totala elkostnaden inklusive moms redovisas kommunvis och uttrycks i kronor per kvadratmeter.

4.1.1 Elpriser (konkurrensutsatt del)

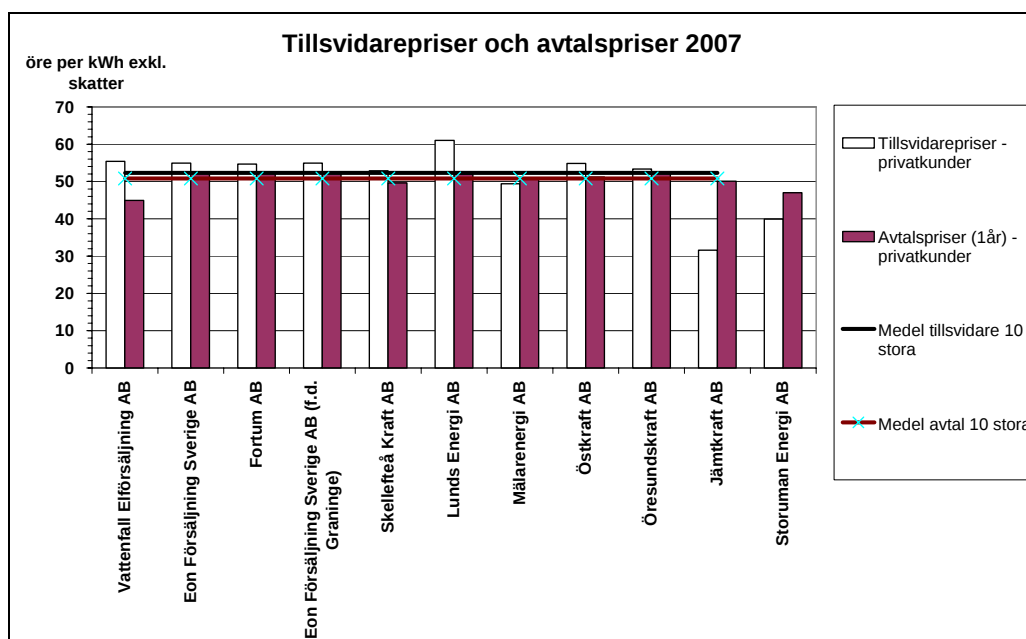
Med en spotmarknad och ett fastprisavtal som ibland justeras varje månad har vi i likhet med tidigare år valt att beskriva elmarknaden och elpriset för de tio största aktörerna vid halvårsskiftet år 2007. De flesta elleverantörerna erbjuder 1-, 2 resp. 3-åriga avtalspriser. Priserna är rullande månadsvis, vilket innebär att ett 1-årigt elavtal i princip kan byta prisnivå varje månad under hela året. För att få en jämförelse med de största företagen har vi studerat några av de elhandelsbolag som gjort sig kända som konkurrenskraftiga "outsiders".

I jämförelsen har tagits med ett exempel på "outsider" i form av Storuman Energi AB.

De tio förstnämnda elhandelsbolagen som nedan studerats, svarar för över 90 % av den svenska elförsäljningen. Samtliga elpriser har inhämtats via företagens hemsidor under juni månad 2007. För att få en rättvisande bild avser sammanställningen nedan prisläget halvårsskiftet år 2007 för samtliga redovisade elhandelsföretag. Undersökningen har valt att studera prisläget för lägenhetskunden i vårt typhus (2.300 kWh per år):

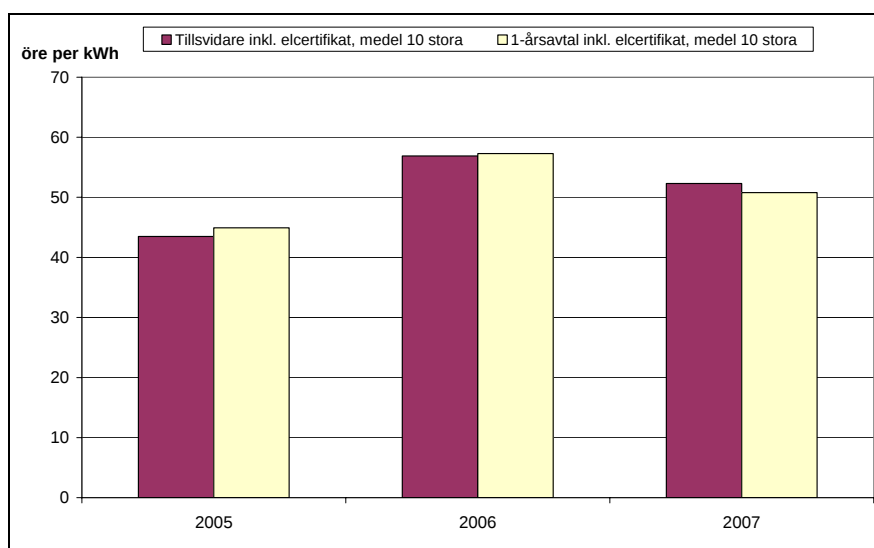
1. Elpriset för "avtalslös" kund (tillsvidarepris), dvs. de kunder som inte aktivt valt annan avtalsform med befintlig elleverantör eller ej har bytt elleverantör faktureras ett pris som elleverantören med iakttagande av varseltider kan ändra när som helst under ett leveransår. Elleveranser med tillsvidarepriser är fortfarande den vanligaste affärssuppgörelsen mellan elleverantörer och svenska elkunder.
2. Elpriset för ett 1-årigt avtal tecknat i juni månad år 2007. Det finns både 2-åriga och 3-åriga avtalserbjudande men vi har valt att fokusera på 1-årsavtalet.

Sammanställningen som avser elhandelspris för både hushållsel och fastighetsel, har åskådliggjorts i nedanstående diagram:

Figur 8 Tillsvidarepriser och avtalspriser (1 år) för elhandelsföretag vid halvårsskiftet år 2007 för typfastigheten

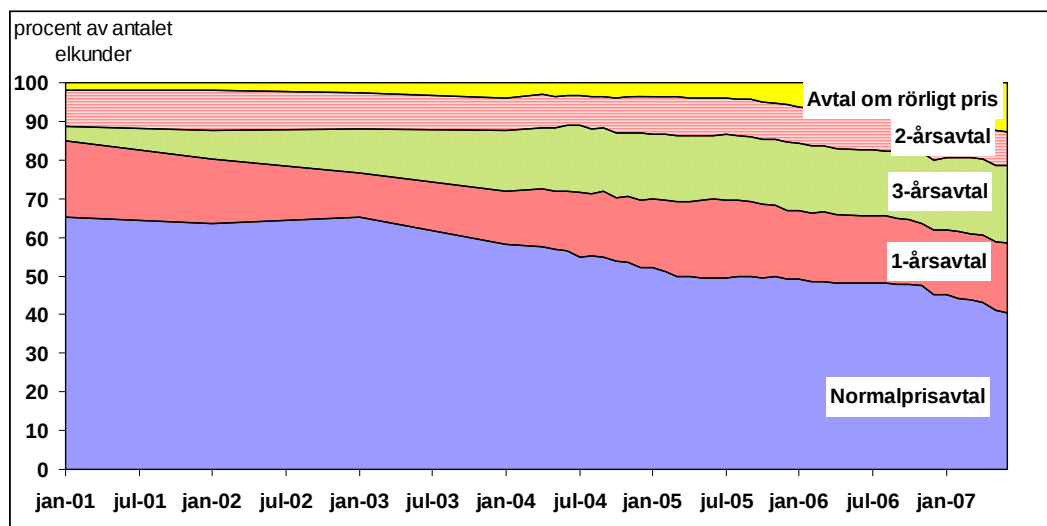
Medelvärde av tillsvidarepriserna för de tio största företagen juni år 2007 var 52,3 öre/kWh exkl. elskatt och moms. Motsvarande medelvärden för år 2006 var 54,1 öre/kWh, dvs. en sänkning med ca 3 %. Härvid bör observeras att elhandelspriset för år 2007 inkluderar elcertifikatavgiften, vilket är nytt för år 2007. Vid en jämförelse av elhandelspris plus certifikatavgift blir därför sänkningen större ca 8 %. Medelpriset för 1-årsavtal vid halvårsskiftet 2007 var 50,8 öre/kWh exkl. elskatt och moms. Motsvarande avtalspris för år 2006 var 54,5 öre/kWh, dvs. avtalspriserna har i medeltal minskat med ca 7 %. Även 1-årsavtalspriserna för år 2007 innehåller elcertifikatavgiften varför den resulterande sänkningen här är ca 11%.

Figur 9 Medelvärde av tillsvidarepriser och 1-årsavtal inklusive elcertifikatavgift för de 10 största elhandelsföretagen år -05, -06 och -07 vid halvårsskiftet

SCB har statistik för hur avtalsformerna fördelas i antal elkunder per avtalsform. I nedanstående diagram finns en utveckling från år 2001 till halvårsskiftet 2007. Mätningarna visar att allt fler kunder överger tillsvidarepriserna och gör aktiva val. Andelen rörliga avtal ökar något, vilket kan vara naturligt eftersom de rörliga elpriserna varit låga just under år 2007.

Figur 10 Avtalsformer för slutkunder 2001-07 (källa:SCB)

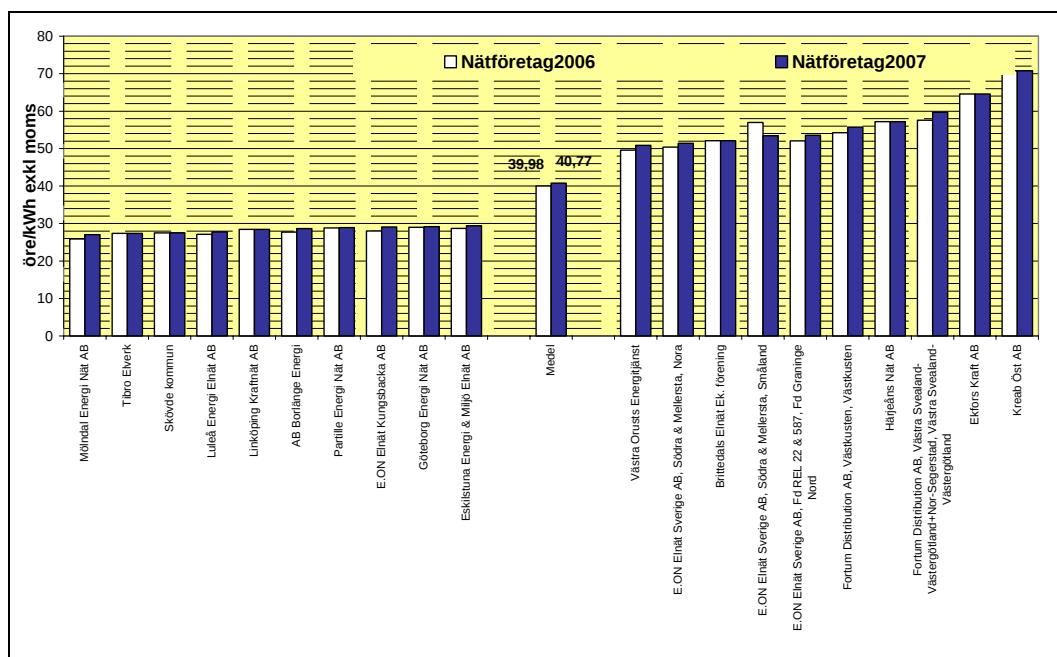
Vi ska också komma ihåg att en överväldigande majoritet av lägenhetskunderna i Sverige just har tillsvidareavtal (normalprisavtal i SCB – redovisningen) som kontraktsform. Vi kan utgå ifrån att villakunderna är ett väsentligt mer aktivt kundsegment vad avser byte av elleverantör, jämfört med lägenhetskunderna som fortfarande i hög utsträckning har tillsvidareavtal. Det finns ett företag, Jämtkraft, som mycket tydligt premierar sina trogna hemmakunder (lägenhetskunder som ej byter).

4.1.2 Nätavgifter

På motsvarande sätt som för elpriser har en jämförelse gjorts för nätavgifter. Sedan år 2001 har abonnemanget för fastigheten "nedsäkrats" från tidigare 63 A till 35 A. Endast nätföretag som utgör dominerande nätföretag inom någon kommun har tagits med. Samma redovisningsform gjordes i föregående års redovisning. Även i årets studie har för fastighetsabonnemanget använts uppgifterna för 35 A jordbruk, eftersom det är dessa uppgifter som funnits historiskt och underlättar det den årsvisa jämförelsen. Endast där det saknas uppgifter för 35 A jordbruk har vi använt uppgifter för ett "vanligt" abonnemang.

När det gäller storleken på nätavgifter så är företagens distributionsförhållanden en viktig parameter. Det betyder att nätföretag med få kunder per ledningskilometer (landsbygdsdistribution) har en högre naturlig nätkostnad än nätföretag med många kunder per ledningskilometer (tätortsdistribution). Stormarna "Gudrun" och "Per" innebär naturligtvis också att vissa landsbygdsföretag i södra Sverige drabbades hårt samt att lagstiftningen skärpts vad det gäller ersättning till kund vid avbrott.

De "fysiska förutsättningarna" är dock långtifrån den enda förklaringen till den relativt stora prisskillnaden mellan nätägarna.

Figur 11 Nätavgifter företagsvis (10 lägsta, medel, 10 högsta)

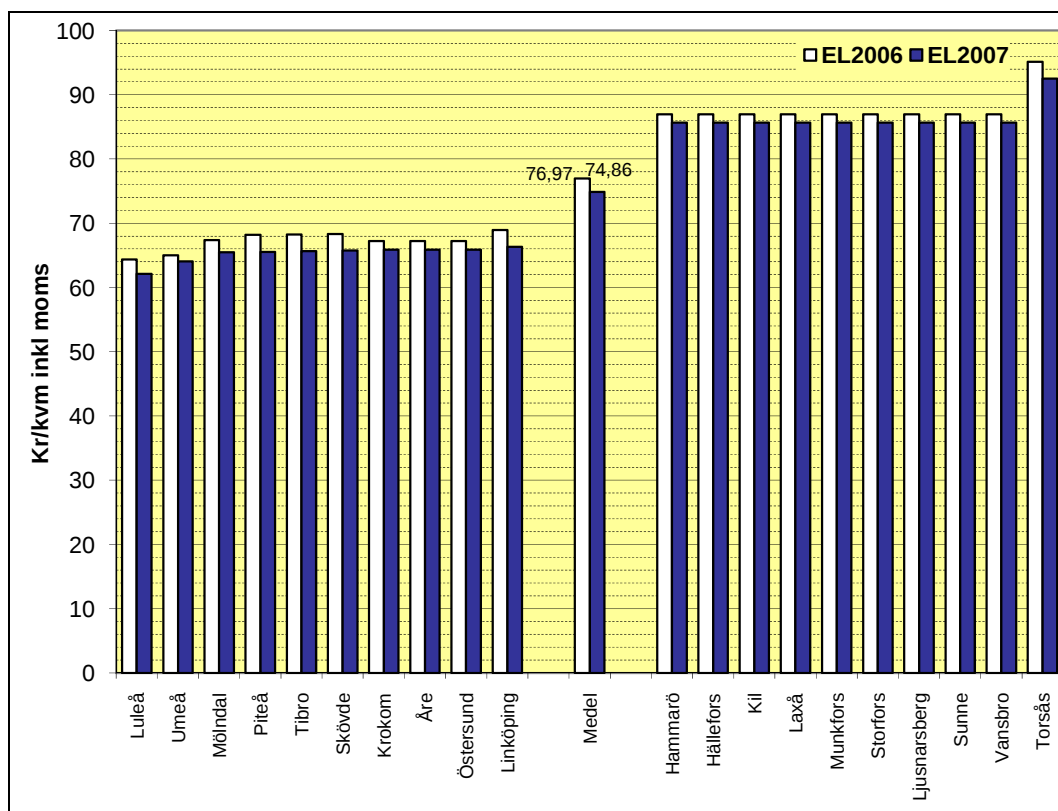
Inte oväntat är det företag med stort inslag av glesbygd som har de högsta nätavgifterna och nätföretagen med lokalnät i tätorter som har de lägsta nätavgifterna.

Skillnaden mellan billigaste och dyraste nätföretag för typfastigheten blir enligt grafiken ovan mycket hög. Mölnadal Energi AB har ett elnätpris på drygt 27 öre/kWh medan KREAB Öst AB för sin distribution fakturerar ca 70 öre/kWh, eller en prisnivå som är mer än 2,5 ggr så hög.

4.1.3 Sammanlagda elkostnader inklusive skatter

Här redovisas den totala elkostnaden för vårt typhus. I den totala elkostnaden ingår elpris, nätavgift, punktskatter och moms. De flesta av landets kommuner hade under första halvåret 2007 en punktskatt (konsumtionsskatt) på 26,5 öre/kWh exkl. moms. Vissa norrlandskommuner har en punktskatt på 20,4 öre/kWh. På alla avgiftselement, alltså även på punktskatten, tillkommer moms med 25%.

Vi vill understryka att det inlagda elpriset utgör medelpriset av tillsvidarepriset för landets största elhandelsbolag vid halvårsskiftet år 2007. De största elhandelsbolagen är, som tidigare nämnts, elleverantörer till minst 90 % av landets elkunder.

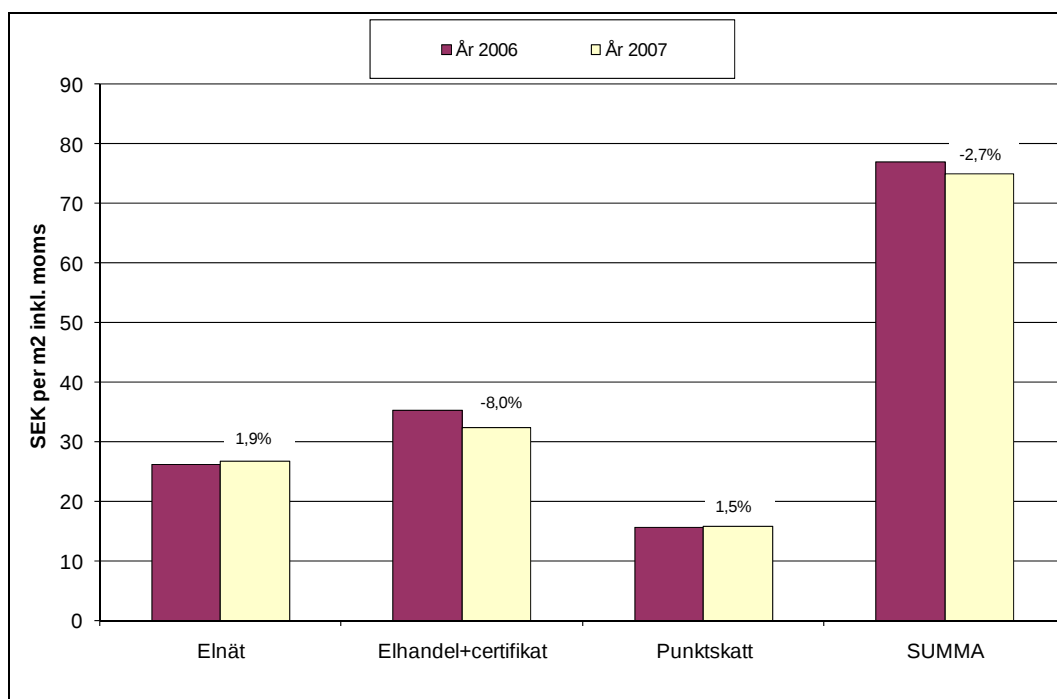
Figur 12 Totala elkostnaden kommunvis (10 lägsta, medel, 10 högsta)

Diagrammet ovan visar kommuner med lägst och högst total elkostnad samt medel för undersökningen vilket var 74,86 kr/kvm år 2007 jämfört med 76,97 kr/kvm för år 2006, vilket innebär en minskning med 3 % sedan år 2006. Det bör också påpekas att ytterligare fem kommuner har samma totalkostnad som Hällefors m.fl. nämligen Eda, Forshaga, Grums, Gullspång och Hagfors, eftersom dessa kommuner har samma elnätsföretag. Flera av de kommuner som har de högsta elkostnaderna har samma nätföretag och därmed samma totala elkostnad, varför den inbördes ordningen mellan dessa kommuner i figuren är slumpmässig. Det kan också noteras att flera norrlandskommuner av tradition har låga elpriser. Dessutom betalar kunderna i flera norrlandskommuner en lägre punktskatt på el.

Den totala kostnaden innehåller flera faktorer som haft olika utveckling mellan åren enligt följande:

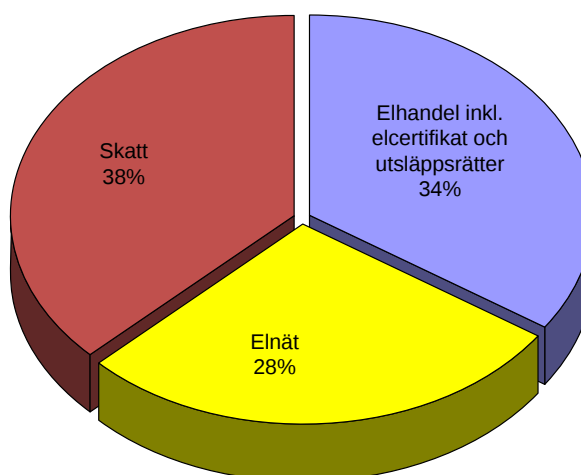
- o Minskade elhandelspriser mellan åren 2006 till 2007 (juni resp. år)
- o En ökning av elnätsavgifterna sett som ett kommunmedelvärde
- o Höjda elskatter

Utvecklingen mellan åren 2006 – 2007 för de olika kostnadselementen har åskådliggjorts i följande diagram:

Figur 13 Utvecklingen av totala elkostnaden fördelat per kostnadselement mellan åren 2006-07

Den totala elkostnaden som redovisas i studien består av tre olika komponenter: nätavgift, elpris och skatter. Lägenheten i studien har en årsförbrukning på 2.300 kWh. Vi har vidare förutsatt att elpriset handlats upp i konkurrens antingen genom att teckna 1-årsavtal med befintlig elleverantör eller genom att byta elleverantör. Baserat på år 2007 års medelvärden i studien fås följande förhållanden mellan priskomponenterna:

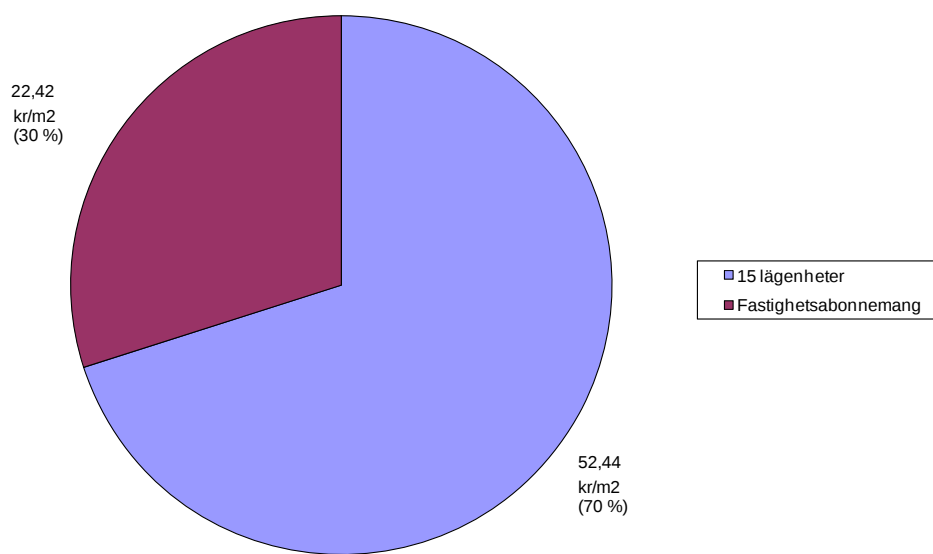

Figur 14 Procentuell fördelning mellan priskomponenterna för en lägenhet i typhuset

Den totala elkostnaden för detta exempel är 3 563 kr. Som synes är skatter den största kostnads-posten i det totala elpriset för de flesta hushållen. Dessutom tillkommer elcertifikatavgiften, som fr.o.m. år 2007 ingår i elhandelspriset. Skatten utgörs av elskatten på energi (konsumtionsskatt) samt moms på alla kostnadselement. Vissa norrlandskommuner har lägre elskatt på energi.

När det gäller fördelningen av elkostnaden i typfastigheten illustreras det av följande figur, som återspeglar medelvärdeets fördelning:

Figur 15 Fördelning av den totala elkostnaden mellan de 15 lägenheterna och fastighetsabonnemanget för medelvärdet i undersökningen

4.2 Analyser och kommentarer

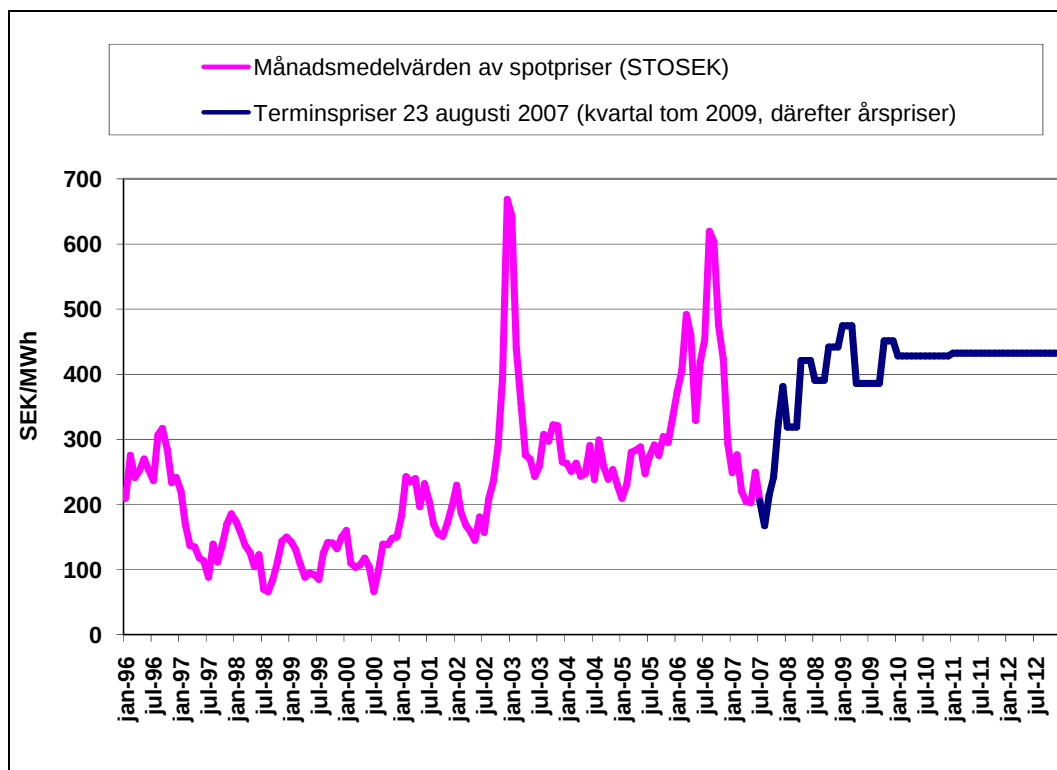
4.2.1 Elprisutvecklingen

År 1996, som var första året med fri elmarknad, kunde vi konstatera höga priser på kraftbörsen till följd av torrårsförhållanden. De följande fem åren 1997-2001 var elpriserna under en mycket stark prispress, främst beroende på god vattenkrafttillgång. Under vintern 2002/2003 steg elpriserna beroende på väsentligt sämre vattentillgång men också beroende på att elkonsumtionen i det nordiska systemet stigit sedan avregleringen startade. En ytterligare omständighet är att elproducenterna alltmer lärt sig den fria elmarknadens funktionssätt och där igenom även anpassa produktionen mer tydligt till efterfrågan.

Under första halvåret 2007 har spotpriserna i snitt legat strax över 20 öre/kWh. Spotpriserna har under sommaren fallit ytterligare. Priset för utsläppsrätter under år 2007 har minskat radikalt och vattentillgången har varit god. För de fasta elavtal på 1, 2 eller 3 år, som tecknats under första halvåret inverkar också utsläppsrätternas pris under nästa år. Priset på utsläppsrätter för år 2008 och förväntade normal vattentillgång gör att prisnivån för de fasta elavtalen ligger på en avsevärt högre nivå än spotpriserna.

Elpriserna på NordPools s.k. spotmarknad (svenskt prisområde) illustreras i följande figur i form av månadsmedelvärden för resp. år. Priserna redovisas exkl. energiskatt och moms.

Figur 16 Medelpriser för månader på NordPools spotmarknad redovisade för 1996 samt för åren 2000-07 t. o. m. juni månad (källa: NordPool)

4.2.2 Elnät

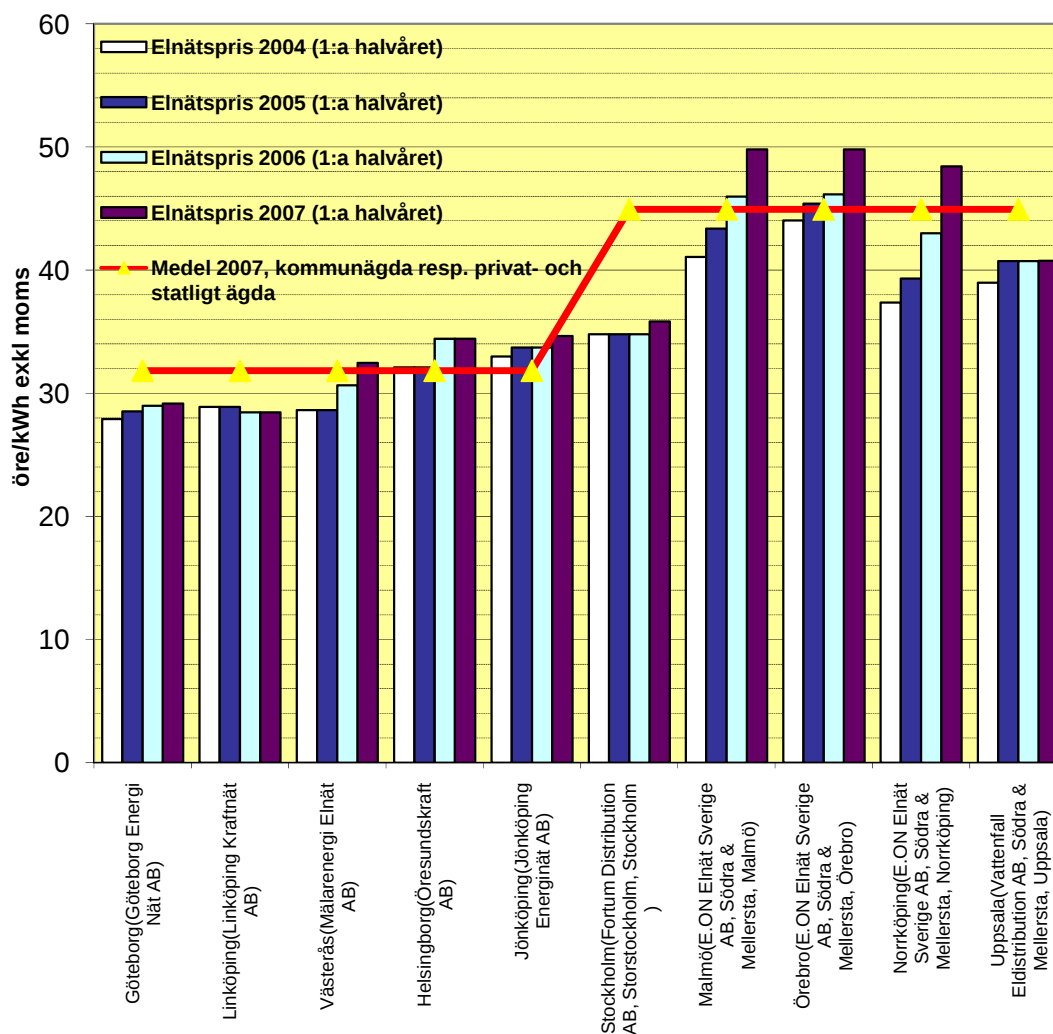
Energimarknadsinspektionen (EMI) tillämpar den s.k. nätnyttomodellen vid sin granskning av skäligheten i elnätstariffer. Granskningen sker i efterhand och nu under år 2007 är det 2005 års nättariffer, som granskas. Enligt EMI ger den preliminära granskningen vid handen att elnätsföretagen i genomsnitt tagit ut 4,6 % för mycket av sina kunder under år 2005. Det skulle motsvara ca 924 miljoner kronor.

Förra året tillsattes en utredning, som ska lämna förslag på en ny ordning där tillsynsmyndigheten godkänner eller fastställer nätföretagets tariffer innan de börja gälla.

Från ett kundperspektiv känns det angeläget att vidmakthålla diskussionen om hur elnätsföretagen kan effektiviseras samt inte minst hur denna effektivisering kan komma elnätskunderna tillgodo. Vi kan exempelvis konstatera att förutom de tre största aktörerna är det mycket få elnätsföretag, som i konkurrens har upphandlat tjänsten att driva och investera i sina elnät.

4.2.3. Elnätsverksamheten i landets tio största kommuner

Alltsedan Jubileumsrapporten (10 år med Nils Holgersson-studien) år 2005 har en analys av elnätsavgifter i de 10 största kommunerna gjorts. Bilden för innevarande år ser ut på följande sätt:

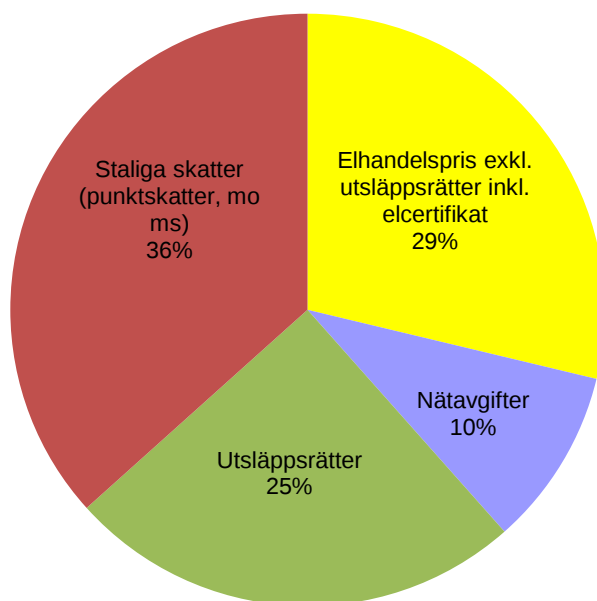

Figur 17 Elnätspriser i landets tio största kommuner

De representerade elnätsföretagen har olika typer av ägande. De fem första i figuren har ett 100%-igt kommunalt ägande. De övriga har antingen privata eller statliga ägare. Som synes skiljer sig medelvärdet mellan dessa två kategorier ganska kraftigt.

4.2.5. Totala elkostnaden mellan år 2002 - 2007

Vid en analys av vilka komponenter som står för den största ökningen mellan åren 2002 till 2007 framkommer en fördelning enligt följande bild:

Figur 18 Ökning av det totala elpriset för typhusets lägenheter mellan åren 2002-07

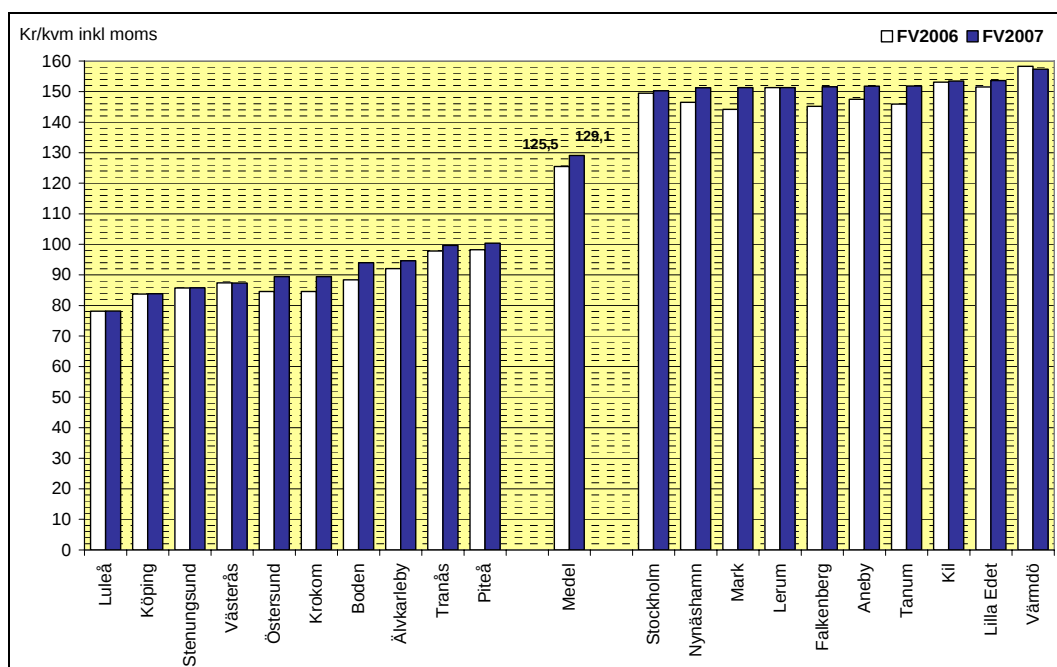
Slutsatsen är alltså att de miljöstyrande avgifterna och skatterna svarar för ca 60 procent av den totala höjningen under senaste 5 - årsperioden.

5. FJÄRRVÄRME

Fjärrvärmen har byggts ut kraftigt under den studerade tidsperioden och är den dominerande uppvärmningsformen i flera tätorter. I årets undersökning är det 247 kommuner av totalt 290, dvs 85% av kommunerna, där fjärrvärme har ansetts utgöra den dominerande uppvärmningsformen för flerbostadshus i centralorten.

I diagrammet nedan redovisas kommuner med lägst och högst fjärrvärmekostnad och medel för undersökningen vilket var 129,1 kr/kvm år 2007 jämfört med 125,5 kr/kvm för år 2006, dvs. en ökning av priset med 2,9% jämfört med 2,4% vid föregående undersökning. I bilaga 1 finns samtliga uppgifter redovisade. I bilaga 2 finns samma siffror omräknade till kr/MWh.

Figur 19 Kommuner med högsta och lägsta fjärrvärmekostnaden

Undersökningen visar även i år stora skillnader i fjärrvärmekostnader. De lägsta kostnaderna finns allt jämt i de etablerade "fjärrvärmestäder" som byggt ut sina nät under lång tid. Större städer har också fördelen av högre kundtätthet jämfört med mindre orter. De högsta kostnaderna finns oftast i mindre kommuner som byggt ut fjärrvärme under de senaste 10-15 åren. I dessa senare kommuner har ibland fjärrvärmenäten en begränsad omfattning. Värmekostnaden och därmed totalkostnaden blir då representativ endast för vissa flerbostadshus i tätorten.

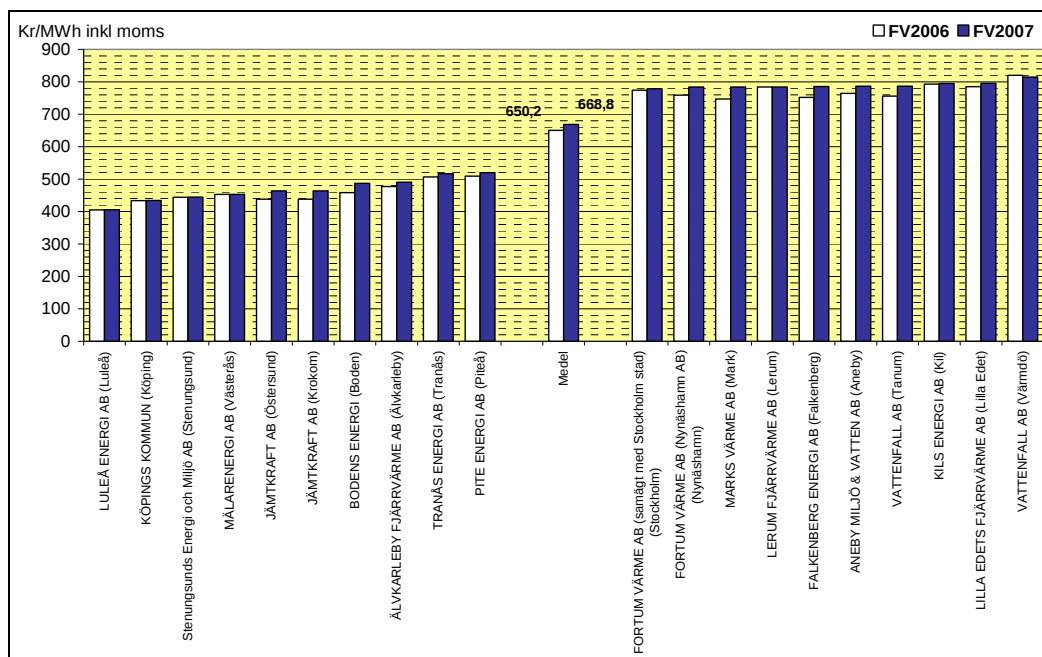
Liksom tidigare år är det FORTUM:s verksamhet i Stockholm, som avviker från detta mönster. Såsom framgår av jämförelsen nedan över landets 10 största kommuner ligger Stockholm klart över snittet för de större kommunerna och enligt grafen ovan har tillhör FORTUM Stockholm en av de tio med högsta fjärrvärmekostnaden av alla undersökta 247 fjärrvärmerörelser.

Omstrukturering inom fjärrvärmebranschen har medfört att hälften av de kommuner som fanns bland de tio dyraste kommunerna inte återfinns där. E.ON Värms köp av bl a fjärrvärmen i Trosa,

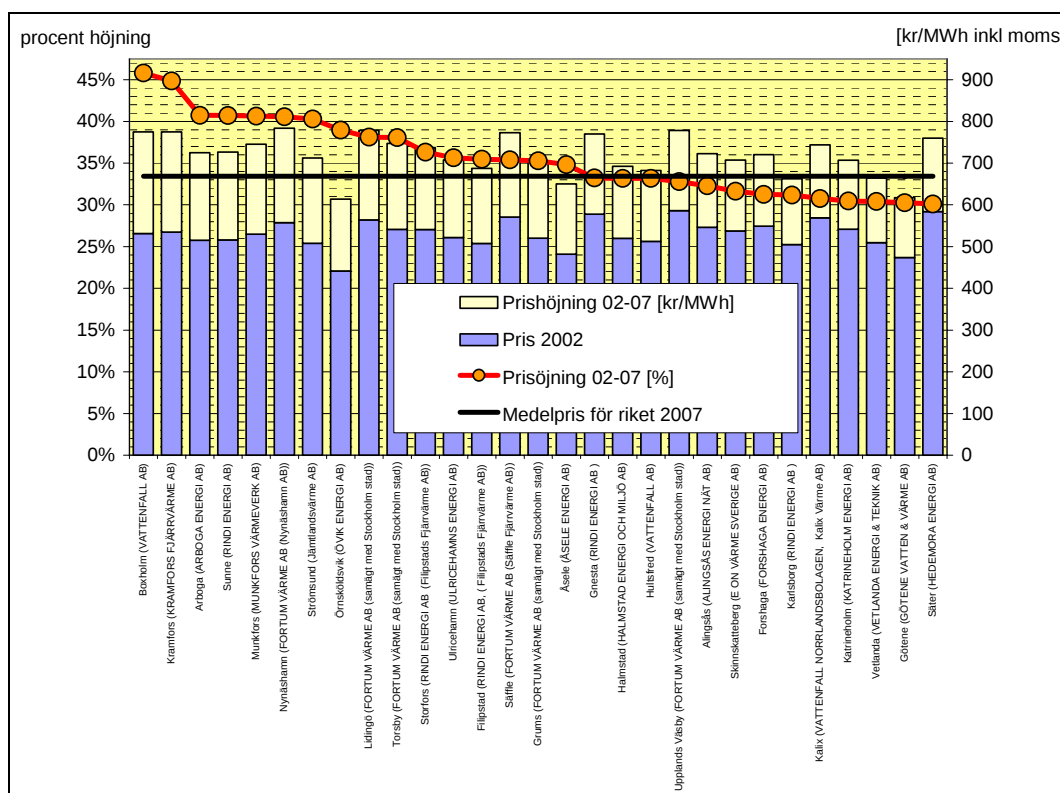
Vaxholm och Österåker från tidigare Energisystem i Sverige har för år 2007 resulterat i lägre fjärrvärmepriser.

I nedanstående diagram har istället fokus satts på fjärrvärmeföretagen. Liksom i övriga diagram har åskådliggjorts de tio med lägst priser, medelvärdet av alla företagen samt de tio företag som uppvisar de högsta fjärrvärmepriserna. Bland de tio lägsta är förändringarna små jämfört med 2006. Bland de tio högsta har det dock skett större förändringar mellan de två åren.

Figur 20 Företag med högsta och lägsta fjärrvärmepriser

I förra årets redovisning var det hela 24 fjärrvärmeföretag som hade höjt priset med över 30% över den studerade perioden (2001-2006). I årets undersökning har antalet ökat till 29 fjärrvärme-företag/kommuner som höjt sina priser med över 30%. I figur 22, nedan, redovisas dess 29 fjärrvärmeföretag/kommuner.

Figur 21 Fjärrvärmeföretag/ kommuner med minst 30 % höjning under perioden 2002-07

De flesta av dessa företag, 25 av 29 företag, har ett fjärrvärmepris som är högre än medelvärdet för riket. Det är allt jämt anmärkningsvärt att man i drygt 10% av landets fjärrvärmekommuner har höjt fjärrvärmepriserna med minst 30% under den senaste femårsperioden. Prishöjning är i medeltal 189 kr/MWh inkl moms.

Medelpriset i denna studie är baserat på antalet deltagande kommuner och inte vägt med energiomsättningen för respektive rörelse.

Det har hela tiden varit avsikten att spegla skillnader för ett specifikt typhus och därmed för en specifik fastighetsägare och deras hyresgäster. Medelvärdet ska således ej uppfattas som något "Sverigesnitt" för fjärrvärme. Vid en sådan jämförelse kommer stora fjärrvärmerörelser att få en större vikt. Ett något större typhus skulle också ha gett ett något lägre genomsnittligt pris. Tidigare års rapporter har visat att den relativa skillnaden mellan fjärrvärmeföretagen generellt kvarstår.

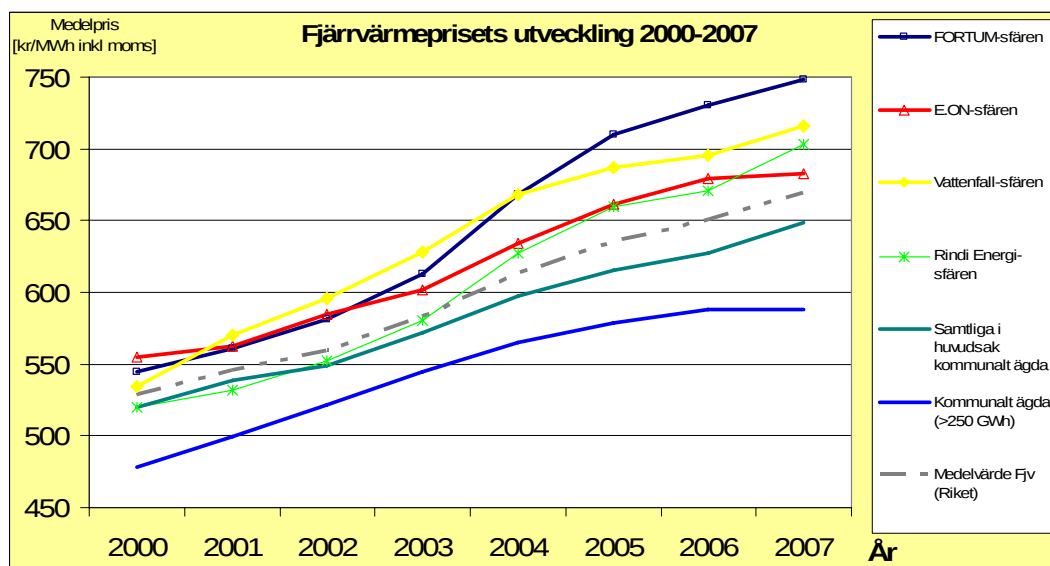
Det ska också noteras att fjärrvärmepriserna från olika leverantörer kan innefatta olika leveransåtaganden. Några fjärrvärmeverk äger och driver fjärrvärmecentralerna i huset och vissa inkluderar serviceåtaganden. Likaså varierar uttaget av anslutningsavgift och anslutningslån historiskt samt sättet att återbetala lånen både inom ett företag och mellan företagen. Det gör att en helt rättvisande jämförelse mellan olika fjärrvärmeföretag är en svår uppgift. Genom det kompletta underlag som finns i årets undersökning finns dock ett mycket bra källmaterial för att lokalt föra en diskussion om prissättningen av värme. I vår studie har inhämtats officiella priser, som inrapporterats av fjärrvärmeföretagen. Det finns många fjärrvärmeföretag med ett stort inslag av individuella kontrakt även för mindre fastigheter som vårt typhus.

Rent generellt kan konstateras att priskonstruktionerna för fjärrvärme fortfarande i många fall är alltför komplicerade. Det finns fortfarande många exempel på priskonstruktioner som innehåller ett flertal index och är mycket svårtillgängliga för att inte säga omöjliga att kontrollera för en normalkund. Svensk Fjärrvärme har i samverkan med bl.a. Avgiftsgruppen drivit frågan om enklare fjärrvärmepriser. Vi kan för vår del konstatera att det finns relativt många fjärrvärmeföretag, som ännu inte tagit itu med denna uppgift. En intressant iakttagelse är att flera av de fjärrvärmeföretag som nyetablerar sig använder en konkurrenskraftig och enkel priskonstruktion med bara ett priselement uttryckt i öre per kWh.

Vid sökande efter prisinformation samt kvalitetssäkring av inlämnade prisstatistik kan konstateras att det kan vara svårt att finna en relevant prislista för fjärrvärmens på företagets hemsida. Detta gäller även några företag som är anslutna till REKO där ett av kraven är att "En publik prislista ska finnas". Det är viktigt att denna typ av kvalitetssäkring faktiskt efterlevs vad det gäller en publik och förstålig prislista.

Figurtypen nedan är hämtade från en studie som Avgiftsgruppen och Fjärrvärmeutredningen finansierat, "Fjärrvärmeföretagen och ägandet". Figurernas innehåll har uppdaterats med avseende på prisuppgifter fram till och med år 2007.

Figur 22 Fjärrvärmeprisets utveckling för olika ägarsfärer

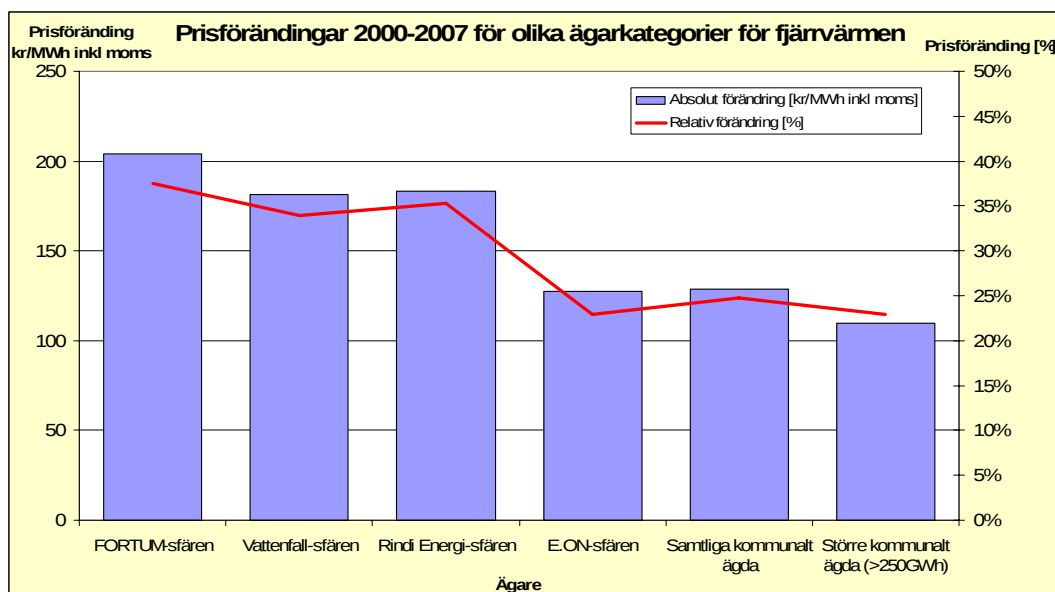
I figur 22 ovan, redovisas tydligt den uppgång av fjärrvärmepriser som skett kontinuerligt sedan sekelskiftet. Samtliga aktörer, här definierat som ett antal sfärer, har under perioden medverkat till denna prisuppgång.

Medelvärdet för fjärrvärme har ökat med 27procent i genomsnitt i Sverige och med t ex hela 51 procent i Stockholm (del av Fortums-sfären) sedan millennieskiftet. Fjärrvärmepriserna uppgång under denna period skall jämföras med att inflationen varit mycket låg och bara ökat med 11 procent under samma tid.

I figuren 23 nedan redovisas den absoluta och relativa förändringen i jämförelse med fjärrvärmens ursprungspris år 2000 för respektive sfär. Generellt sett har de kommunala ägarna ett lägre fjärrvärmepris. Det har över tiden också utvecklats något gynnsammare. De som höjt sina priser mest

sedan år 2000 är Fortum, Rindi Energi och Vattenfall. Fortum har nära nog höjt fjärrvärmepriset med dubbelt så mycket som de större kommunalt ägda rörelserna.

Figur 23 Fjärrvärmeprisets utveckling för olika ägarsfärer redovisat som absolut och relativ prisförändring med år 2000 som bas

Generella slutsatser och kommentarer:

Fjärrvärmerna står för ca hälften av typhusets totala kostnader för de studerade nyttigheterna. Speciellt sedan sekelskiftet har både prishöjningarna och i vissa fall prisnivåerna legat på nivåer, som tyder på att leverantörerna av fjärrvärme har använt sin dominerande ställning på ett sätt som i vart fall inte gynnar de stora kundkategorierna på bostads – och lokalmarknaden. Denna utveckling riskerar kundernas långsiktiga förtroende för fjärrvärmerna, vilket är beklagligt eftersom de flesta fjärrvärmesystem har en utmärkt miljöprofil. Vi ser heller ännu inga tydliga tecken på att särredovisning av fjärrvärmeverksamhet och det s.k. REKO -systemet har haft någon återhållande effekt i prissättningen.

Den övervakande myndigheten Energimarknadsinspektionen uttrycker sin samlade bedömning på följande sätt: "Energimarknadsinspektionen bedömer att en utökad reglering av fjärrvärmemarknaden behövs för att skydda kunderna mot oskälighetsprissättning och bidra till ett långsiktigt förtroende hos kunderna för fjärrvärme som produkt".

Perioden med dialog och s.k. självsanering i branschen verkar gå mot sitt slut och kraven på ett regelverk, som även tar upp prisfrågan blir tydligare. En proposition om en s.k. fjärrvärmelag förväntas innan årets slut. Ett lagförslag utan ett regelverk, som omfattar prissättning och prisprövning kommer att få ett svalt mottagande av stora kundgrupper och förmodligen också från Energimarknadsinspektionen med tanke på ovan redovisade inställning.

6. ALTERNATIV TILL UPPVÄRMNING MED FJÄRRVÄRME

Huvudalternativen till fjärrvärme för uppvärmning är idag panncentraler för eldning med bio-bränslepellets eller användning av bergvärmepumpar. Oljeeldade panncentraler är inte längre något uppvärmningsalternativ till fjärrvärme.

Pellets och Värmepump

I Svensk Fjärrvärmes värmemarknadspolicy är utgångspunkten att "Priset på fjärrvärme bör sättas av marknaden och därmed styras av konkurrensen med andra uppvärmningsalternativ.". Den enkla jämförelse som baseras just på denna konkurrenssituation med alternativ uppvärmningsform finns redovisade nedan med hjälp av beräkningar som hämtats från Energimarknadsinspektionen (2007) och Energimyndigheten (2006).

Värmekostnaden, inkl moms, för pellets och värmepump är hämtad från Energimyndighetens studie "Uppvärmning i Sverige år 2007" där den beräknats både som löpande (rörlig) kostnad och som totalkostnad, d v s inkl kapitalkostnader (se tabell nedan).

Uppgifter för 2007	Värmepump	Bio/Pellets	Medelvärde alternativ uppv.
Rörlig kostnad (kr)	85 900	99 200	92 500
Rörlig kostnad (kr/kvm)	85,9	99,2	92,5
Rörlig kostnad (kr/MWh)	445	514	479
Total kostnad (kr)	127 000	113 800	120 400
Total kostnad (kr/kvm)	127,0	113,8	120,4
Total kostnad (kr/MWh)	658	590	624

(Källa: Uppvärmning i Sverige år 2007, Energimarknadsinspektionen)

Vilken kostnad för alternativ uppvärmning som skall användas beror i vilken situation fastighetsägaren är. I redovisningen av total kostnad för denna undersökning används medelvärdet av den rörliga alternativa uppvärmningskostnaden i de kommuner där fjärrvärme ej finns tillgänglig då det förutsätts att fastighetsägaren redan gjort ett ekonomiskt rationellt val. Den totala kostnaden kan användas som en indikation på om fjärrvärmepriset är konkurrenskraftigt eller ej, då det innehåller samtliga kostnader vid en konvertering från fjärrvärme.

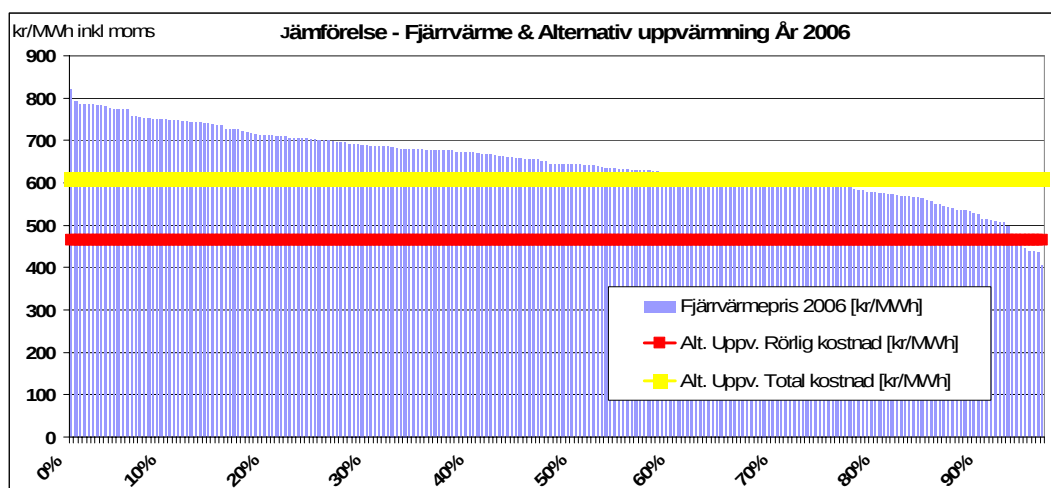
Uppgifter för 2006	Värmepump	Bio/Pellets	Medelvärde alternativ uppv.
Rörlig kostnad (kr)	84 000	95 000	89 000
Rörlig kostnad (kr/kvm)	84,0	95,0	89,6
Rörlig kostnad (kr/MWh)	435	494	464
Total kostnad (kr)	125 000	110 000	117 500
Total kostnad (kr/kvm)	125,0	110,0	117,5
Total kostnad (kr/MWh)	648	570	609

(Källa: Uppvärmning i Sverige år 2006, Energimyndigheten)

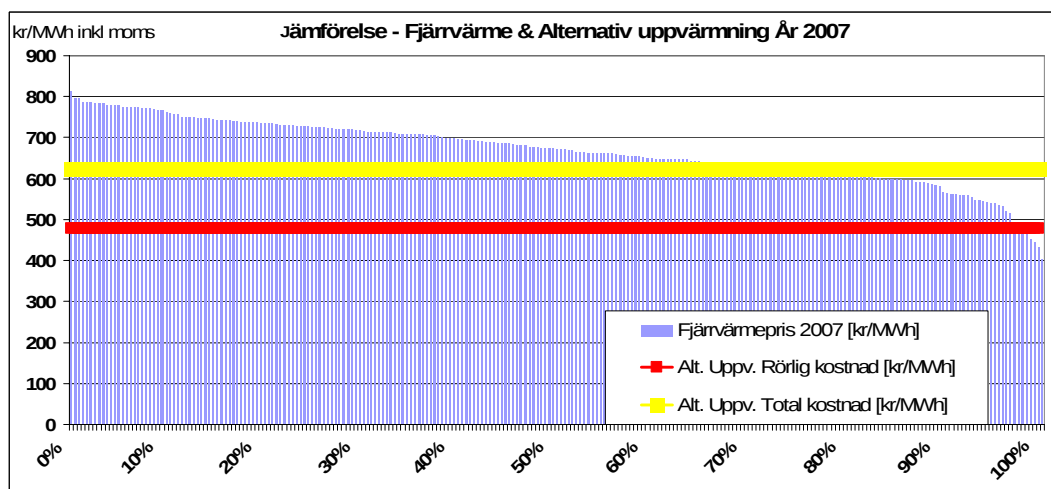

Den nedre tabellen redovisar samma uppgifter som den övre fast för föregående år (2006) och är hämtad från Energimyndighetens studie "Uppvärmning i Sverige år 2006" där den beräknats både som löpande (rörlig) kostnad och som totalkostnad, d v s inkl kapitalkostnader.

Alternativkostnaden enligt energimarknadsinspektionen/energimyndigheten har förändrats med ca 3,2% för enbart den rörliga kostnaden och 2,5% för den totala kostnaden mellan åren 2006 och 2007.

Figur 24 Fjärrvärmepriserna år 2006 i jämförelse med alternativ uppvärmning

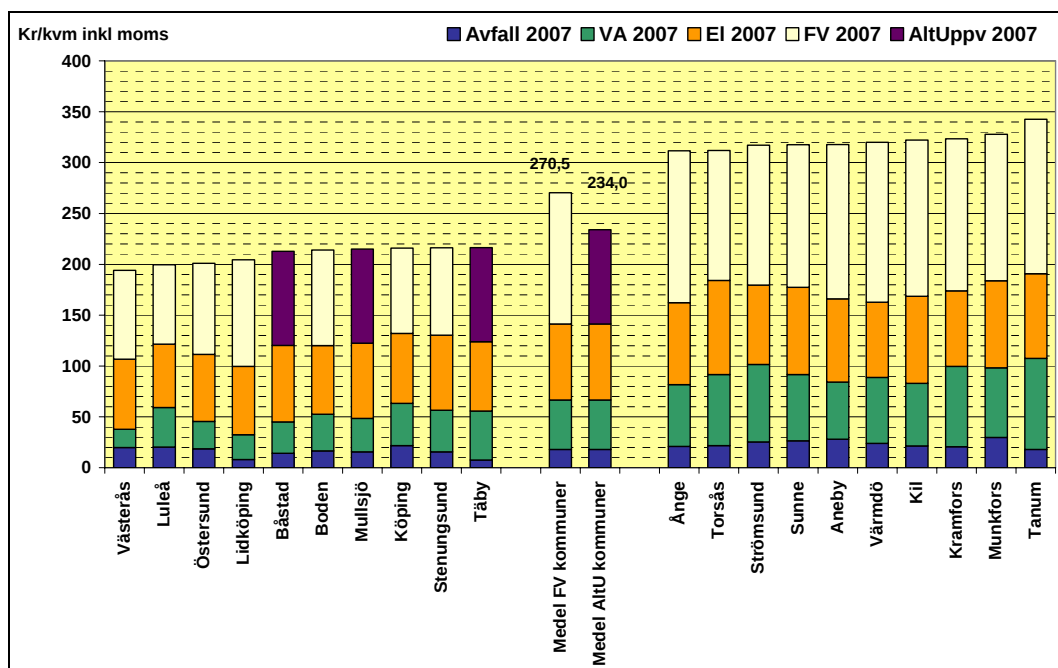
Figur 25 Fjärrvärmepriserna år 2007 i jämförelse med alternativ uppvärmning

Vid jämförelse mellan de 2006 och 2007 enligt figurerna 24 och 25 ovan, har faktiskt konkurrensen skärpts för fjärrvärmens vidkommande. Figuren 25, avseende år 2007, indikerar att det skulle kunna vara lönsamt i ca 75% av fjärrvärmekommunerna att byta till alternativ uppvärmningsform (jämför den gula linjen för alternativa uppvärmningsformers totalkostnad med fjärrvärme-kommunernas årliga specifika värmepris (blå tunna staplar). Detta är mycket anmärkningsvärt.

7. TOTALKOSTNAD

De totala kostnaderna för alla tidigare redovisade nyttigheter finns i diagrammet nedan. Medelvärde för en kommun med fjärrvärme är ca 270 kr/kvm år 2007 jämfört med knappt 266 kr/kvm för år 2006.

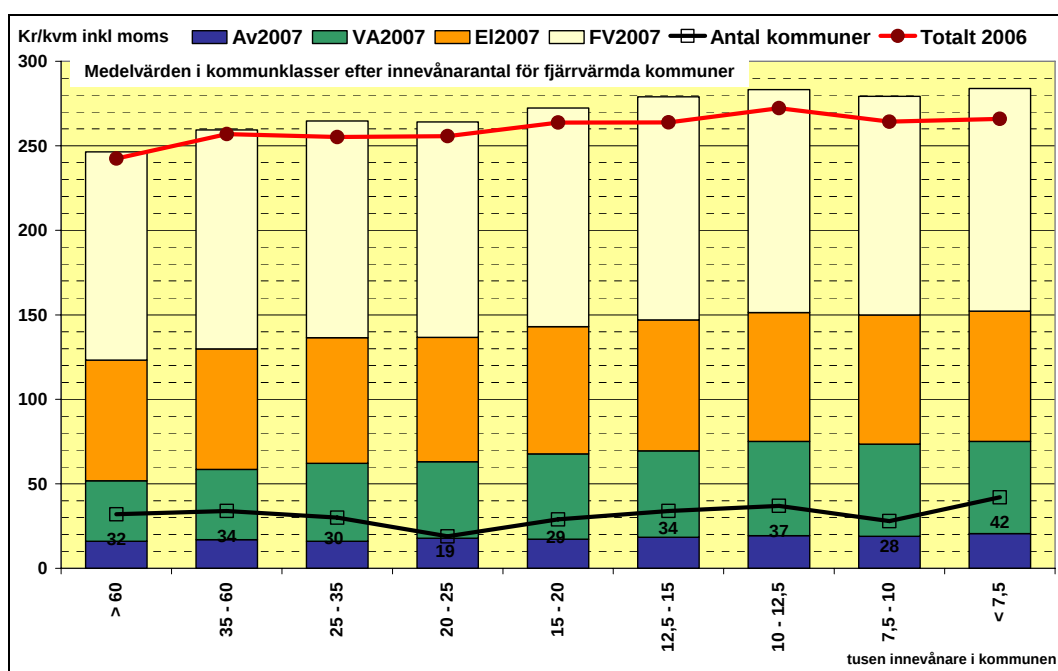
Figur 26 Kommuner med högsta och lägsta totalkostnad

De tio kommuner som har lägst totalkostnad får den positionen framförallt genom att ha låga fjärrvärmekostnader. De flesta av dessa kommuner är dessutom relativt stora kommuner.

De tio kommuner som har den högsta totalkostnaden kommer dit på grund av en kombination av höga VA-taxor, höga avfallskostnader, höga nätavgifter för el samt en hög kostnad för uppvärmning i form av fjärrvärme. Dessa kommuner har genomgående relativt låga innevånarantal.

En stor skillnad jämfört med de senaste årens studier är att inte de dyraste kommunerna domineras av kommuner som inte har fjärrvärme. Genom att föra in mer realistiska alternativ för uppvärmning med lägre kostnader är det istället kommuner med höga fjärrvärmepriser som blir synliga. Ovanstående korta analys leder till att undersöka kommunstorlekens betydelse för totalkostnaden. Detta åskådliggörs i följande diagram, där totala antalet kommuner i Sverige har delats in nio klasser med ca 30 kommuner i varje klass.

Kostnadsförändringen jämfört med 2006 har varit större i de små kommunerna jämfört med de stora kommunerna. Detta gäller både i absoluta tal, vilket kan avläsas direkt i figuren 27, och i procentuell ökning jämfört med år 2006.

Figur 27 Medelvärdet av totalkostnad som funktion av kommunstorlek (fjärrvärmda kommuner)

Bilden är sig dock lik, d v s att de mindre kommunerna i glesbygd alltjämt har höga kostnader för sin tekniska service (undantaget är kommungruppen med innevånarantal under 7 500). Det är också ett av skälen till att vi tycker att det är mest intressant att försöka jämföra kommuner av liknande storlek med varandra.

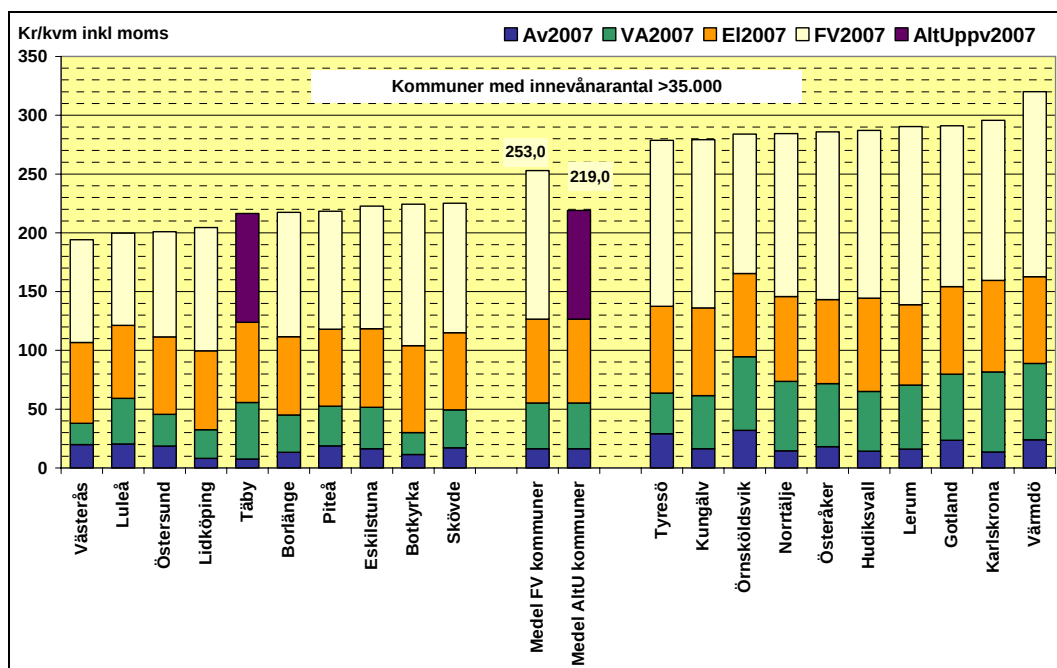
Materialet medger en uppdelning på alla dessa nio storleksklasser av kommuner. Men för att förenkla redovisningen utan att tappa den egentliga informationen har vi valt att även i årets studie redovisa materialet i tre storleksklasser:

- o Kommuner med ett innevånarantal över 35.000
- o Kommuner med ett innevånareantal mellan 15.000 – 35.000
- o Kommuner med ett innevånarantal under 15.000

I det följande redovisas totalkostnaden för dessa storleksklasser och därmed anser vi att jämförelsen mellan de tio lägsta, medel och de tio högsta får en bättre relevans än om samma analys görs på alla kommuner oberoende av storlek.

7.1 Kommuner med ett innevånarantal över 35.000

Figur 28 Totalkostnad för kommuner med ett innevånarantal över 35.000

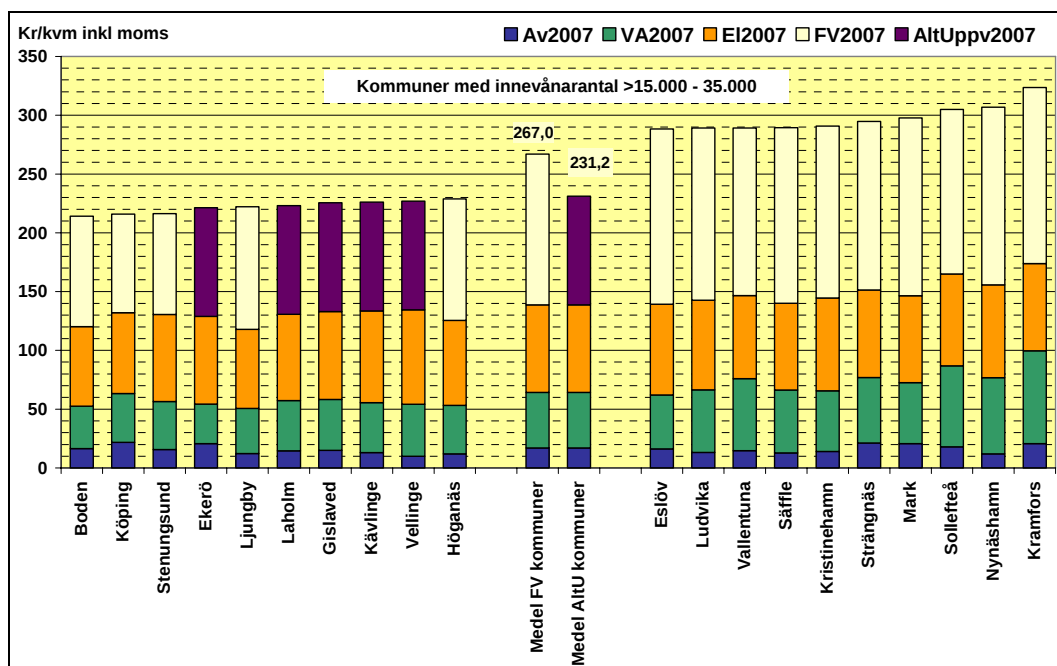
Kommentarer:

Medelkostnaden år 2007 för kommuner med innevånarantal över 35.000 är ca 253 kr/kvm (248 kr/kvm år 2006) för kommuner med fjärrvärme och 219 kr/kvm vid uppvärmning med pellets/vp (214 kr/kvm år 2006) för kommuner utan fjärrvärme.

Det har inte skett särskilt stora förändringar bland de kommuner som har de lägsta totalkostnaderna. De tre billigaste kommunerna är, liksom tidigare år, Västerås, Luleå och Östersund men i ny ordning. Tidigare år har Luleå varit Sveriges billigaste kommun med avseende på de studerade nyttigheterna men i år har rollen övertagits av Västerås med Luleå och Östersund på andra respektive tredjeplats. Skillnaden mellan kommunerna är dock relativt små. De dyraste kommunerna är Värmdö och Karlskrona.

7.2 Kommuner med ett innevånarantal mellan 15.000 till 35.000

Figur 29 Totalkostnad för kommuner med ett innevånarantal mellan 15.000 och 35.000

Kommentarer:

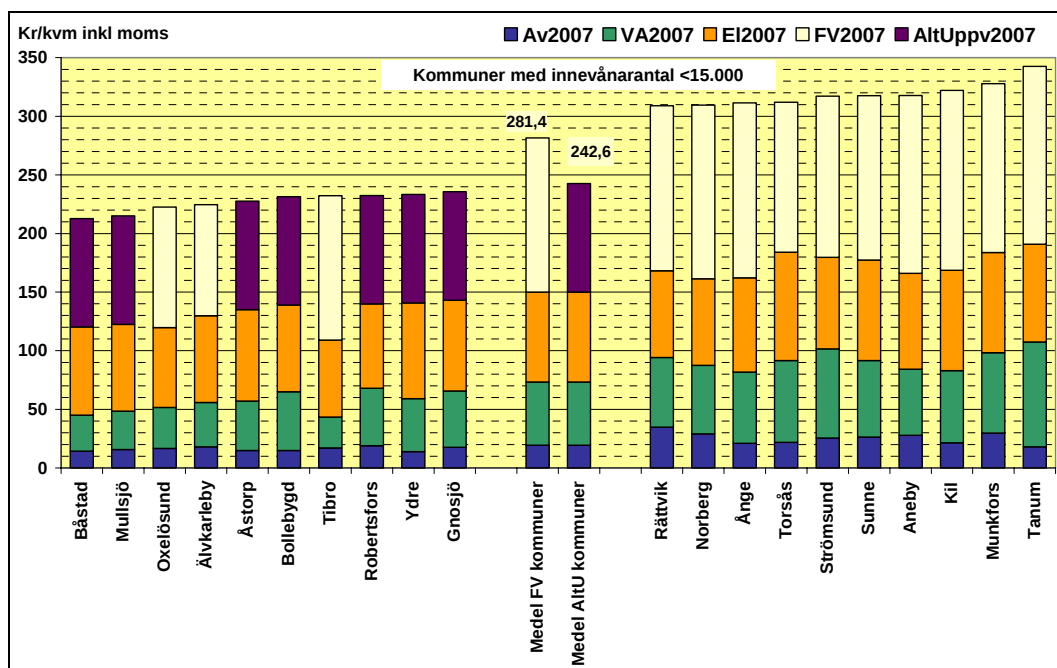
Medelkostnaden år 2007 för kommuner med innevånarantal mellan 15.000 och 35.000 är 267 kr/kvm (ca 263 kr/kvm år 2006) för kommuner med fjärrvärme och 231 kr/kvm vid uppvärmning med pellets/vp (228 kr/kvm år 2006) för kommuner utan fjärrvärme.

Det är även så här, att det inte har skett särskilt stora förändringar bland de kommuner som har de lägsta totalkostnaderna.

De tre billigaste kommunerna är Boden, Köping och Stenungsund. De dyraste kommunerna i detta segment är Kramfors, Nynäshamn och Sollefteå vilket genomgående beror på relativt höga kostnader för samtliga nyttigheter.

7.3 Kommuner med ett innevånarantal under 15.000

Figur 30 Totalkostnad för kommuner med ett innevånarantal under 15.000

Kommentarer:

I denna kommungrupp är det ca ¼-del som inte redovisas som fjärrvärmekommuner.

Medelkostnaden år 2006 för kommuner med innevånarantal under 15.000 är ca 281 kr/kvm (275 kr/kvm år 2005) för kommuner med fjärrvärme och 243 kr/kvm för uppvärmning med pellets/vp (238 kr/kvm år 2005) för kommuner utan fjärrvärme.

De tre billigaste kommunerna är Båstad, Mullsjö och Oxelösund. De dyraste kommunerna i detta segment är Tanum, Munkfors Kil. Noterbart är att majoriteten (70%) av de 10 kommuner som har de lägsta kostnaderna för de studerade nyttigheterna är kommuner som inte redovisats som fjärrvärmekommuner.